

**“Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası çərçivəsində Energetika Nazirliyi tərəfindən
2018-ci il ərzində həyata keçirilmiş tədbirlər üzrə məlumat**

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
1. Yüksək rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyata doğru				
1.4	Real sektorun inkişafı	Ənənəvi energetikanın gücləndirilməsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enerji infrastrukturunun genişləndirilməsi 2. Dünya enerji bazarları ilə inteqrasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi 3. Enerji siyasətində etibarlılıq amilinin rolunun artırılması 4. Neft-qaz hasilatı, nəqli və emalı sistemlərinin inşası, yenidən qurulması və modernləşdirilməsi 5. “Şahdəniz-2” layihəsinin gerçəkləşdirilməsi Trans-Anadolu qaz kəmərinin (TANAP) çəkilişi 	<p>1.Enerji infrastrukturunun genişləndirilməsi</p> <p>Enerji infrastrukturunun genişləndirilməsi istiqamətində hesabat dövründə bir çox işlər görülmüşdür. Belə ki, kiçik su elektrik stansiyalarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üzrə tədbirlərin icrası təmin edilmişdir.</p> <p>- Kiçik su elektrik stansiyalarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi istiqamətində tədbirlərin icrası təmin edilmişdir. “Azərenerji” ASC tərəfindən istismar olunan və tikintisi başa çatdırılmamış KSES-də araşdırma və təhlillərin aparılması, habelə layihələndirilməsi nəzərdə tutulan stansiyaların tikilməsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üçün İşçi Qrupu yaradılmışdır. İşçi Qrupu tərəfindən lazımi təhlillər aparılmış, səhmdar cəmiyyət tərəfindən istismar edilən “İsmayılı 1” və “İsmayılı 2” stansiyalarına, tikilməkdə olan “Oğuz 1”, “Oğuz 2”, “Oğuz 3” stansiyalarına, həmçinin layihələndirilən “İsmayılı 3” stansiyasının tikiləcəyi əraziyə baxış keçirilmişdir. İşçi Qrupu tərəfindən aparılmış təhlillər və baxışın nəticələri ilə bağlı arayış hazırlanmış və İşçi Qrupun rəhbərinə təqdim edilmişdir. Görülmüş işlərlə bağlı yekun xidməti arayış hazırlanmışdır. Görülmüş işlərin nəticələri Energetika Nazirliyinin rəhbərliyi ilə keçirilən görüşdə təqdim olunmuş və müzakirə edilmişdir. Verilən tapşırıq əsasında “Dövlət mülkiyyətində olan kiçik su elektrik stansiyalarında mövcud vəziyyətin təhlilinə dair arayış” və “Azərbaycan Respublikasında kiçik çayların (kanalların) hidroenerji potensialından istifadənin və kiçik su elektrik stansiyalarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncam layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Prezidentinə təqdim edilmişdir.</p> <p>“Azərenerji” ASC üzrə: Generasiya gücləri üzrə: Enerjisistemində 03 iyul 2018-ci il tarixində baş vermiş sistem qəzası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2018-ci il 03 iyul tarixli 266 nömrəli sərəncamı ilə yaradılmış Dövlət Komissiyasına baş vermiş</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>qəzanın səbəblərinin araşdırılması tapşırığı verilmişdir. Energetika Nazirliyi qəzanın baş vermə səbəblərinin araşdırılması istiqamətində aparılan tədbirlərdə mütəmadi olaraq iştirak etmişdir. Dəfələrlə stansiyaya sahəvi səfərlər edilmiş və qəza ilə bağlı keçirilmiş texniki müşavirələrdə müvafiq tövsiyələr verilmişdir. Qəzanın baş vermə səbəblərinin nəticələrini əks etdirən yekun hesabatın hazırlanması prosesində iştirak edilmişdir.</p> <p>Enerjisistemin elektrik stansiyalarının etibarlı işinin təmin edilməsi, itirilmiş güclərin bərpa olunması istiqamətində icrası tələb olunan təmir işlərinin vaxtında aparılmaması səbəbindən yaranmış vəziyyətin aradan qaldırılması ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən "Azərenerji" ASC qarşısında enerjisistem üzrə generasiya güclərinin bərpa edilməsi, yarımstansiyaların avadanlıqlarla təchiz olunması, habelə elektrik ötürücü sistemin yük buraxma qabiliyyətinin artırılması istiqamətində yeni prioritetlər müəyyən edilərək, hədəflər qoyulmuşdur.</p> <p>Energetika Nazirliyi və Almaniyanın VPC şirkəti ilə birgə hazırlanmış "Reabilitasiya" proqramı çərçivəsində geniş miqyasda tikinti-quraşdırma, yenidənqurma və təmir-bərpa işləri aparılmasına başlanılmışdır. 2018-ci ilin oktyabr-dekabr ayları dövründə müvafiq proqramın icrası nəticəsində 230 MVt itirilmiş güc bərpa edilmişdir.</p> <p>27 fevral 2018-ci il tarixində Mingəçevir SES-in yenidənqurmadan sonra istismara verilmişdir.</p> <p>Ölkə başçısı cənab İlham Əliyev 15 oktyabr 2018-ci il tarixində Lerik rayonunda gücü 16,5 MVt olan elektrik stansiyasının açılışında iştirak etmiş və stansiya istismara verilmişdir.</p> <p>"Oğuz 1 və 2" KSES-lərdə avadanlıqlar quraşdırılmış, bəzi kommunikasiya xətlərinin çəkilməsi, abadlaşdırma, yolun və ərazinin asfaltlanması üzrə işlər davam etdirilir. "Oğuz 3" KSES-də dəmir-beton döşəmə işləri yerinə yetirilmiş, metal-sütun və riqerlər quraşdırılmış, 98 m uzunluğunda aparıcı kanalın çəkilməsi işləri tam başa çatdırılmışdır.</p> <p>"Astara-1" kiçik su elektrik stansiyasında sınaq-sazlama işləri yekunlaşmaq üzrədir.</p> <p>Gücü 385 MVt olan "Səngəçal-2" Elektrik Stansiyası üçün İnşaat Pasportu və</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətindən torpaq sahəsinə çıxarış alınmışdır. Layihə üzrə sifariş verilərək alınmış avadanlıqlar əraziyə daşınır. Artıq 15 ədəd porşen tipli aqreqat gətirilmişdir.</p> <p>“Şimal-2” elektrik stansiyasının T-2 saylı transformatorunda baş vermiş qəza Energetika Nazirliyi tərəfindən daim nəzarətdə saxlanılır. Belə ki, qəzanın səbəblərinin araşdırılması istiqamətində aparılan işlər mütəmadi olaraq izlənilir. Hazırda qəza baş vermiş transformator təmir edilməsi üçün ATEF şirkətlər qrupuna nəql edilmişdir.</p> <p>“Cənub” ES layihə gücü 780 MVt olsa da 4 sentyabr 2018-ci il tarixinə 520 MVt olmaqla 260 MVt yük məhdudiyəti ilə istismar edilirdi. “Reabilitasiya” proqramı çərçivəsində görülən tədbirlər nəticəsində uzun müddət təmirdə olan 2 saylı qaz turbininin yanma kameralarında zədələnmiş elementlər əvəz edilmiş, stansiyanı yüksək təzyiqli qazla təmin edən qaz kompressorların avtomatika və idarəetmə problemləri həll olunmuş, verilən təbii qazın əlavə təmizlənməsi üçün tədbirlər görülmüşdür. Bundan əlavə qaz turbininin əsas yük tənzimləyicisinin istelsalçı şirkət tərəfindən sazlanması həyata keçirilmişdir. Bütün bunların nəticəsində 25 noyabr 2018-ci il tarixində stansiyada 200 MVt yük məhdudiyəti aradan qaldırılmışdır ki, nəticədə stansiyanın faktiki istehsal gücü 720 MVt-a çatdırılmışdır.</p> <p>Reabilitasiya proqramı çərçivəsində görülən tədbirlər nəticəsində “Bakı” ES-də yarımstansiyadan çıxan 110 kV-luq 3-cü və 4-cü “8 km” elektrik verilişi hava xətlərinin 2,1 km hissəsinin naqillərinin, ən kəsiyi böyük olan naqillərlə əvəz edilməsi nəticəsində xətlərin yük buraxma qabiliyyəti artırılmış və bununlada “Bakı” ES-də 10 MVt yük məhdudiyəti aradan qaldırılmışdır.</p> <p>Elektrik şəbəkələri üzrə:</p> <p>2018-ci ildə 35÷500 kV-luq yarımstansiyalarda təsdiq olunmuş qrafikə əsasən avadanlıqların əsaslı və cari təmir işləri yerinə yetirilmişdir. Belə ki, 35÷500 kV-luq 185 ədəd transformator, 702 ədəd eleqaz açarı, 6÷220 kV-luq 586 ədəd yağ açarı, 6÷35 kV-luq 503 ədəd vakuum açarı əsaslı və cari təmir olunmuşdur. Yarımstansiyalarda fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəlmiş avadanlıqların yeniləri ilə əvəz olunması, müasir mühafizə, idarəetmə və avtomatika panellərinin quraşdırılması işləri davam etdirilir.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>500 kV-luq "Abşeron" yarımstansiyasında 1 və 2 sayılı İdarəetmə məntəqələrinin hər birində bir dəst akkumulyator batareyaları yeniləri ilə əvəz olunmuşdur.</p> <p>220 kV-luq "Səngəçal" yarımstansiyasında 110 kV-luq I və II sistem şinlərin (SŞ) gərginlik transformatorlarının (GT) şin ayırıcıları (ŞA) yeniləri ilə əvəz olunmuşdur. 110 kV-luq 3-cü, 4-cü, 5-ci və 6-cı "Səngəçal" hava xətlərinin (HX) I və II SŞ-lərdən ŞA-ları yeni ayırıcılarla əvəz olunmuşdur.</p> <p>220 kV-luq "Hövsan" yarımstansiyasında 2 sayılı 200 MVA avtotransformator (AT) və onun Yük Altında Tənzimləmə (YAT) qurğusu əsaslı təmir olunmuşdur. 110 kV-luq 2-ci, 3-cü "Əhmədli" HX-nin mühafizələri yeni quraşdırılmış panellərə köçürülmüşdür. Yarımstansiyada 3 sayılı avtotransformatorun quraşdırılması ilə bağlı yenidənqurma işləri davam etdirilir.</p> <p>220 kV-luq "Xırdalan" yarımstansiyasında 3 sayılı 250 MVA AT-nin 10 kV-luq tərəfindəki portallarda farfor izolyatorlar şüşə ilə əvəz olunmuşdur.</p> <p>220 kV-luq "Sənaye Qovşağı", 110 kV-luq "Şəki", "Göyçay", "Kimyaçılar", "Ceyranbatan", "135 sayılı" və "83 sayılı" yarımstansiyalarda köhnə, istismar müddətini başa vurmuş akkumulyator batareyaları və düzləndirici qurğular yeniləri ilə əvəz olunmuşdur.</p> <p>330 kV-luq "İmişli" yarımstansiyasında 1 və 2 sayılı 240 MVA avtotransformatorların 330 kV-luq tərəfində quraşdırılmış yeni eleqaz açarları sxemə qoşulmuşdur. 2 sayılı 240 MVA avtotransformator əsaslı təmir olunmuşdur.</p> <p>220 kV-luq "Masallı" yarımstansiyasında 110 kV-luq I SŞ-də köhnə gərginlik transformatoru və ventil boşaldıcıları yeni tipli gərginlik transformatorları (GT) və OPN-lərlə əvəz olunmuşdur. Sabit cərəyan dövrəsində istismara yararsız akkumulyator batareyaları dəyişdirilmişdir.</p> <p>500 kV-luq "Samux" yarımstansiyasında 330 kV-luq 4-cü "Mingəçevir" HX-nin "A" fazasında çəpərləyici quraşdırılmışdır. Yarımstansiyada yanğın əleyhinə su təchizatı borularının çəkilməsi, hidrantların quraşdırılması və yanğınsöndürən maşınların hərəkəti üçün yolun çəkilişi işləri davam etdirilir.</p> <p>330 kV-luq "Ağstafa" yarımstansiyasında yeni quraşdırılmış 110 kV-luq "Böyük Kəsik" HX-nin avadanlıqları sxemə salınmışdır. 330 kV-luq dolayı sistem şinin (DSS) və 330 kV-luq "Qardabani" HX-nin ventil boşaldıcıları OPN-lərlə əvəz olunmuşdur.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>İl ərzində Enerjisistemin ümumi generasiya gücü 6053,3 MVt, 35–500 kV-luq yüksək gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin ümumi uzunluğu 7584,21 km təşkil edir.</p> <p>1386,597 km-dən artıq hava xətti əsaslı təmir edilmişdir. Təmir qrafiki çərçivəsində 22509 ədəd izolyator və 137 ədəd dayaq dəyişdirilmiş, 23 ədəd dayaq isə təmir olunmuşdur.</p> <p>500 kV-luq “Samux-Qardabani” hava xəttinin 90-94 sayılı dayaqlararası hissəsinin bataqlıq ərazisindən kənara çıxarılması” layihəsi üzrə hava xəttində 8 ədəd dayaq quraşdırılmaqla 1,8 km hissəsində trassası dəyişdirilmişdir.</p> <p>330 kV-luq “Qardabani” hava xəttinin ikidövrəli variantda yenidənqurulması layihəsi üzrə 105 ədəd dayaq quraşdırılmış, 7 km hissəsində naqillər asılmışdır. Tikinti-quraşdırma işləri davam edir.</p> <p>“330 kV-luq 3-cü “İmişli” hava xəttinin “Ağ göl” ərazisindən kənara çıxarılması” layihəsi üzrə tikinti işləri tam yerinə yetirilmişdir.</p> <p>İkidövrəli 220 kV-luq 1-ci, 2-ci “Zabrat” hava xətlərinin Masazır gölü ərazisindən çıxarılması” lahiyəsi üzrə 2,94 km uzunluğunda hava xəttinin tikintisi işləri başa çatdırılmışdır.</p> <p>220 kV-luq ikidövrəli “Cənub ES–Xırdalan yarımstansiyası” arasında hava xəttinin 8 km uzunluğunda tikintisi çərçivəsində quraşdırılması nəzərdə tutulan 47 ədəd dayaqdan 44 ədədi quraşdırılmışdır. Tikinti-quraşdırma işləri davam edir.</p> <p>Gücü 3x250 MVA 220 kV-luq “Böyük Şor” yarımstansiyasının, 220 kV-luq ikidövrəli, uzunluğu 135 km olacaq “Cənub ES-Böyük Şor” yarımstansiyası arasında hava xəttinin tikintisi və 110-220 kV-luq şəbəkəyə birləşdirilməsi layihəsi üzrə hava xətlərinin tikintisi işləri davam edir.</p> <p>“Azərişiq” ASC üzrə:</p> <p>Hesabat dövründə ümumi gücü 351 MVA olan 12 ədəd 110 kV-luq, ümumi gücü 128 MVA olan 27 ədəd 35 kV-luq yarımstansiyalarda tikinti və yenidənqurma işləri aparılmış, 8 ədəd 10 və 6 kV-luq transformator məntəqəsi və paylayıcı qurğu inşa edilmişdir.</p> <p>Əhalinin elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün 0,4 kV-luq 390 ədəd komplekt transformator məntəqəsi quraşdırılmış, 122,9 km 35 kV-luq, 501 km 6-10 kV-luq, 1041,7 km 0,4 kV-luq kabel xətləri çəkilmiş, 121 km 35 kV-luq, 990 km 6-10 kV-luq, 5125,4 km ÖİN 0,4 kV-luq hava xətləri, 27,6 km 0,4 kV-luq hava xətləri</p>

S/ N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>çəkilməmiş və təmir olunmuş, 160682 ədəd müxtəlif gərginlikli dayaqlar quraşdırılmışdır.</p> <p>2018-ci ildə 108 ədəd 110 kV-luq, 258 ədəd 35 kV-luq, 2750 ədəd 6 və 10 kV-luq yarımstansiyalarda elektrik avadanlıqlarının, texniki vəziyyətinin yoxlanılması təmin olunmuş, müəyyən edilmiş nasazlıqların aradan qaldırılmaqla təmir və sınaq işləri yerinə yetirilmiş, 950 ədəd 10 və 6 kV-luq, 27 ədəd 35 kV-luq transformator əsaslı təmir olunmuşdur.</p> <p>Regionlarda elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması, elektrik enerjisi uçotunun dəqiq aparılması üçün istismar müddətini başa vurmuş 0,4 kV-luq köhnə elektrik şəbəkələrində yenidənqurma işləri aparılmışdır. Bu işlər 55 rayonu əhatə etməklə 119 kənddə yekunlaşmışdır. Bu məqsədlə 34100 abonentin elektrik sayğacları və yaşayış evlərinin elektrik xətləri həyətəyanı sahələrdən çölə çıxarılmış, 58220 ədəd 0,4 kV-luq dayaq, 2535 km-dən çox ÖİN xətləri çəkilmişdir.</p> <p>2018-ci il fevralın 27-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyev Mingəçevir şəhərində, oktyabrın 22-də İmişli şəhərində elektrik paylayıcı şəbəkəsinin Avtomatik İdarəetmə və Nəzarət Mərkəzlərinin, iyunun 5-də Goranboy rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Dəlilməmmədi" və "Kürəkçay", avqustun 25-də İsmayıllı rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x16 MVA gücündə "İsmayıllı", dekabrın 24-də Bakı şəhərində 110/35/10 kV-luq 2x50 MVA gücündə "Ağ Şəhər-2" yarımstansiyalarının açılışında iştirak edib. Mərkəzdə elektrik enerjisinin alış nöqtəsindən istehlak nöqtəsinə qədər bütün mərhələlərdə şəbəkənin idarə olunması, balansın real vaxt rejimində təhlil edilməsi, sayğacların oxunması, yüksək və aşağı gərginlikli şəbəkələrdə fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisinə nəzarətin təmin edilməsi, sərfiyyat göstəricilərinin monitorinqinin aparılması mümkün olacaqdır.</p> <p>"Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Prezidentinin 22 dekabr 2017-ci il tarixli 3535 sayılı Sərəncamın icrası ilə əlaqədar "Azərişiq" ASC-nin balansına verilmiş Xızı rayonunun Yeni Yaşma və Şurabad qəsəbələrində yerləşən Külək Elektrik Stansiyalarında təmir və bərpa işləri aparılmışdır. Stansiyaların istehsal etdiyi elektrik enerjisinin ötürülməsi üçün Yeni Yaşma Külək Elektrik Stansiyasının ərazisində 20/110 kV-luq 2x40 MVA gücündə və 10/35 kV-luq 4 MVA gücündə yarımstansiyalar inşa edilmiş, 110 kV-luq "4-cü</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Yaşma" və 35 kV-luq "Yaşma Bağları" hava xətləri ilə əlaqələndirilmişdir. 2018-ci il oktyabrın 11-də Yaşma Külək Stansiyasının açılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak edib.</p> <p>"Azərişiq" ASC üzrə ümumi istehlakçılarının sayı 2 613 813 təşkil etmişdir.</p> <p>Hesabat müddəti ərzində ümumilikdə 245620 ədəd olmaqla, əhali istehlakçılarının aid 223 386 ədəd, qeyri-əhali istehlakçılarının aid 22 234 ədəd uçot dəstləri bərpa olunmuşdur. Bundan əlavə ümumilikdə 186672 ədəd, o cümlədən əhali istehlakçılarının aid 171739 ədəd, qeyri-əhali istehlakçılarının aid 14933 ədəd köhnə elektrik sayğacları yenisi ilə əvəz edilmişdir. Görülmüş işlər nəticəsində elektrik enerjisi itkiləri 9,8 %-ə endirilmiş, istehlakçılara satılan faydalı elektrik enerjisinə görə ümumi yığım səviyyəsi hesabat dövründə 94,7%-ə çatdırılmışdır.</p> <p>"Asan Xidmət" mərkəzləri vasitəsi ilə abunəçilərə texniki şərtlərə dair müraciətlərin qəbulu, elektrik şəbəkəsinə qoşulması, borcun araşdırılması, borcun olmamasına dair arayışın verilməsi, elektrik enerjisi istehlakçısının dəyişdirilməsi, istehlakçının balansında olan elektrik şəbəkələrdə texniki xidmətin göstərilməsi və s. xidmətlər daxil 13 növ xidmət göstərilməkdədir.</p> <p>Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Xidməti üzrə:</p> <p>2018-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Xidməti tərəfindən elektrik stansiyalarında, yüksək və alçaq gərginlikli elektrik verilişi xətlərində, müxtəlif gərginlikli transformator yarımstansiyalarında qrafik əsasında əsaslı və cari təmir işləri aparılmış, tələbatçıların elektrik enerjisi ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, yaşayış sahələrinin, məktəblərin, sosial obyektlərin, hərbi hissələrin, nasos stansiyaları və artezian quyularının elektrik təchizatı üçün yeni transformator yarımstansiyalarının qoyulması, müxtəlif gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi, Naxçıvan şəhərində və rayon mərkəzlərində mövcud hava elektrik verilişi xətlərinin kabel xətləri ilə əvəz edilməsi sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdirilmişdir.</p> <p>2018-ci il ərzində muxtar respublikanın şəhər və kəndlərində 32 ədəd 10/04 kV-luq yeni transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 41,2 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq yeni elektrik verilişi xətti çəkilmiş, 10,8 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq hava elektrik verilişi xətləri yer altı kabel xətləri ilə əvəz edilmiş, 76,5 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq elektrik xətlərində təmir işləri aparılmışdır ki, bu təmir</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>işləri zamanı 38,9 km uzunluğunda müxtəlif en kəsikli SİP markalı kablərdən istifadə edilmişdir.</p> <p>Muxtar Respublikada yeni elektrik stansiyalarının tikintisi işləri davam etdirilir, Ordubad rayonu ərazisində Araz çayı üzərində derivasiya tipli 36 MVt gücündə “Ordubad” Su Elektrik Stansiyasının tikinti işləri davam etdirilir.</p> <p>Culfa rayonunda gələcəkdə külək elektrik stansiyası tikintisinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması üçün ölçü qurğuları quraşdırılmış və lazımı ölçü işləri aparılır.</p> <p>Muxtar respublikada bütün istehlakçılara elektron sayğaclar quraşdırılmış, enerji haqqının sayğacların göstəriciləri əsasında ödənilməsi təmin edilmişdir.</p> <p>Naxçıvan şəhəri və Babək qəsəbəsində əhali abonentlərinin ev və mənzillərində əvvəlcədən ödənişli smart-kart tipli sayğacların quraşdırılması işləri davam etdirilir. Hazırda quraşdırılan bu tip sayğacların sayı 22891-ə çatdırılmışdır.</p> <p>Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə quraşdırılan bütün növ elektrik sayğaclarının sayı 92445 ədəd olmuşdur.</p> <p>Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi üzrə: Samux Aqroenerji və Yaşayış Kompleksində 3 ədəd artezian quyuya Günəş enerjisinin tətbiqi və intellektual suvarma sistemlərinin yaradılması layihəsinin hazırlanması ilə əlaqədar Almaniyanın Lorentz şirkəti, günəş panelləri ilə işləyən su nasos sistemlərinin və “ağıllı suvarma” sistemlərinin yaradılması layihəsi çərçivəsində isə Hindistanın “Shakti” Çinin “Kewo Electric Technologies” şirkətləri ilə texniki təklif və məsləhət xidmətlərinin alınması mövzusunda danışıqlar aparılmışdır.</p> <p>Dövlət Agentliyinin sifarişi ilə tikinti-quraşdırma işləri həyata keçirilən Suraxanı, Pirallahı günəş elektrik stansiyalarında (GES) və Qobustan Eksperimental Poliqonu və Tədris Mərkəzinin (EPDM) balans qəbul edilməsi ilə əlaqədar olaraq işlər davam etdirilmiş, Pirallahı GES-in istismara qəbul edilməsi ilə bağlı Dövlət Yanğın Nəzarəti Xidmətindən yanğın təhlükəsizliyi tələblərinə əməl olunması ilə bağlı icazə rəyi alınmışdır. Həmçinin, su xəttinin çəkilişi ilə bağlı “Azərsu” ASC-dən texniki şərt alınmış və çəkilişi təmin olunmuşdur.</p> <p>“Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nda nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası ilə bağlı cari ildə “Azgüntex” MMC-nin Günəş Modulları Zavodunun 2-ci xəttinin quraşdırma işləri davam etdirilmişdir. Bu xəttin işə salınması illik istehsal gücünün 250 min ədədə</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>çatdırılmasına, həmçinin 3 “bus bar”lı günəş hücrələrindən 5 “bus bar”lı günəş hücrələrinə keçidin reallaşdırılmasına və beləliklə bir vahid panelin gücünün 250 Vt-dan 280 Vt-a qədər artırılmasına imkan verəcəkdir.</p> <p>Masallı rayonu, Boradigah qəsəbəsində tikilən idman zalının elektrik və istilik tələbatının ödənilməsi məqsədilə müvafiq olaraq, ümumi gücü 70 kVt təşkil edən 280 ədəd PV panel, hər birinin gücü 45 kVt olmaqla 3 ədəd istilik nasosu və 1 ədəd 45 kVt-lıq elektrik kombi sistemi quraşdırılaraq istifadəyə verilmişdir.</p> <p>Qobustan rayonunda yerləşən HES-də günəş elektrik stansiyasının gücünün artırılması məqsədi ilə PV panellərinin quraşdırılması davam etdirilmişdir. İstehsal olunan elektrik enerjisinin müasir İKT-dən istifadə etməklə istehlakçılara itkisiz çatdırılması və səmərəli şəkildə paylanması məqsədi ilə quraşdırılan “ağıllı şəbəkə” layihəsi üzrə 1 ədəd 630 kVA güclü yarımstansiya quraşdırılmışdır. Qobustan HES-lə həmin yarımstansiyanı birləşdirən 9900 metr uzunluqda 20 kV-luq kabel xətləri çəkilmiş, həmçinin layihə üzrə nəzərdə tutulmuş obyektlərdə 5 ədəd PM (paylayıcı məntəqə) quraşdırılmış və 18 obyektə 5040 metr uzunluğunda kabel xətti çəkilmişdir. Bundan əlavə, Qobustan EPTM-də 41 ədəd, Qobustan rayonunun Heydər Əliyev prospektində isə 72 ədəd günəş və günəş-külək enerjisi əsasında işləyən yeni işıq dirəkləri quraşdırılmış və ümumilikdə 3401 metr uzunluğa malik ərazi işıqlandırılmışdır. 500 kV-luq Samux və 500 kV-luq Qardabani yarımstansiyaları arasında Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə enerji körpüsü layihəsinin bir hissəsi olan 500 kV-luq Samux-Qardabani HEVX (Azərbaycan tərəfinə düşən hissəsinin uzunluğu 162 km) çəkilmiş, “Qara dəniz ötürmə şəbəkəsi layihəsi” çərçivəsində Gürcüstan tərəfindən həyata keçirilən 500/400/220 kV-luq “Axalçixə” yarımstansiyası və Gürcüstanı Türkiyə ilə birləşdirən yüksək gərginlikli 400 kV-luq EVX-in tikintisi başa çatdırılmış və xətt 2013-cü ilin sonunda istismara buraxılmışdır.</p> <p>Adıçəkilən layihənin həyata keçirilməsi nəticəsində Türkiyədən digər ölkələrə elektrik enerjisinin ötürülməsi mümkün olacaqdır.</p> <p>2016-cı ildən başlayaraq Türkiyə Respublikasına Gürcüstandan tranzit vasitəsilə 1032,15 mln.kVtst elektrik enerjisi ixrac olunmuşdur. Belə ki, 2016-cı il ərzində 813,4 mln.kVtst elektrik enerjisi, 2017-ci il ərzində 205,3 mln.kVtst elektrik enerjisi, 2018-ci il ərzində isə 13,45 mln. kVt elektrik enerjisi ixrac olunmuşdur.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Tarixi "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar blokunda ilk neft hasilatından bəri ümumilikdə təqribən 474,2 milyon ton xam neft hasil edilmişdir.</p> <p>Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, Ulu öndər Heydər Əliyevin müdrikliyi və böyük siyasi iradəsi sayəsində inşa edilmiş və bu gün ölkə iqtisadiyyatının mühüm amillərindən olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri vasitəsilə təqribən 377,6 milyon ton Azərbaycan mənşəli xam neft ixrac olunmuşdur. BTC-nin gündəlik ötürmə gücü hazırda 1 milyon barel olmaqla, boru kəməri vasitəsilə Azərbaycandan əsasən AÇG nefti və "Şahdəniz" kondensatı, həmçinin əlavə olaraq Türkmənistan mənşəli neft də nəql olunur.</p> <p>Qeyd etmək istərdik ki, respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən yanacaq-energetika sahələrinin davamlı inkişafı əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi 2018-ci il ərzində də artımla müşayiət olunmuşdur.</p> <p>2018-ci il ərzində respublikada 37,95 milyon ton proqnoza qarşı 38,8 milyon ton neft hasil edilmişdir. Hasil olunan neftin 28,8 milyon tonu Azəri-Çıraq-Günəşlinin, 2,5 milyon tonu "Şahdəniz" in (kondensat), 7,5 milyon tonu isə SOCAR-ın payına düşmüşdür.</p> <p>İl ərzində 32,7 milyon ton neft ixrac üçün nəql edilmişdir ki, bunun da 31,3 milyon tonu Konsorsiumun, 1,4 tonu SOCAR-ın payına düşmüşdür.</p> <p>Xam neftin emalı 6 milyon 95 min ton olmuşdur ki, bu da proqnozdan 180 min ton artıqdır.</p> <p>2018-ci ilin dekabr ayının 6-da Vyanada OPEC və non-OPEC "Əməkdaşlıq Bəyannaməsi" çərçivəsində toplantı keçirilmiş və OPEC və non-OPEC ölkələri üçün yeni kvota müəyyən edilmişdir.</p> <p>Belə ki, OPEC-in baş katibi cənab M. S. Barkindonun 19.12.2018-ci il tarixli, 8202 nömrəli məktubuna əlavə olunmuş cədvələ əsasən, Azərbaycan üçün növbəti 2019-cu ilin 6 ayında aylıq-orta gündəlik neft hasilatı 776 min barel istehsal həcmi müəyyən edilmişdir.</p> <p>Azərbaycan 2018-ci ilin 12 ayı ərzində OPEC üzv olan və kartelə daxil olmayan ölkələrin neft hasilatının azaldılması ilə bağlı Vyana razılaşmasına uyğun, mütəmadi olaraq, gündəlik neft hasilatı ilə bağlı məlumatları Birgə Monitoring Komitəsinin Müştərək Texniki Komissiyasına təqdim etmiş və hesabat ili ərzində orta gündəlik neft hasilatı təxminən 792,5 min barrel olmuşdur.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Hesabat dövründə respublikada 29,9 milyard m³ proqnoza qarşı, 30,4 milyard m³ qaz hasil edilmişdir.</p> <p>Hasilatın 6,5 milyard m³ SOCAR-ın, 12,5 milyard m³ Azəri-Çıraq -Günəşlinin, 11,4 milyard m³ “Şahdəniz”in payına düşmüşdür.</p> <p>Hesabat dövründə respublikaya 1 milyard 798 milyon m³ təbii qaz idxal edilmişdir.</p> <p>Hazırda Azərbaycanda gündə 106 min ton neft və 83 milyon kubmetr qaz hasil edilir ki, bu da dənizdə və quruda istismar edilən yataqlardan, həmçinin xarici şirkətlərlə birgə işlənən “Şahdəniz”, “Azəri-Çıraq-Günəşli” və “Ümid” yataqlarından alınır.</p> <p>Hesabat dövründə Dövlət Proqramlarının icrası istiqamətində qazlaşdırma işləri uğurla davam etdirilmişdir. Ölkənin hər yerində qaz təchizatı sisteminin yenidən qurulması, kənd və qəsəbələrin qazlaşdırılması istiqamətində görülən işlər nəticəsində uzun müddət təbii qaz almayan yaşayış məntəqələri “mavi yanacaq”la təmin olunur.</p> <p>İstehlakçıların qaz təchizatının yaxşılaşdırılması, şəbəkənin qaz nəqletmə imkanlarının artırılması və yeni yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması məqsədilə SOCAR tərəfindən hesabat dövründə yeni qaz kəmərləri quraşdırılmış, şəbəkənin təhlükəsiz və normal rejimdə istismarı üçün isə qaz kəmərləri əsaslı təmir olunmuşdur. 01.01.2019-cu il tarixinə təbii qazla təmin olunan abonentlərin sayı 2 milyon 185 min 460-ə çatdırılmışdır ki, bunun da 2 milyon 155 min 466 əhali və 29 min 994 isə qeyri-əhali sektoruna aid olmuşdur.</p>

S/N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər					
1.	2.	3.	4.	5.					
				Sıra №-si	Abonentlərin sayı	1 yanvar 2018-ci il tarixinə	1 yanvar 2019-ci il tarixinə	+artma -azalma	
				1.	Əhali üzrə o cümlədən: Qaçqın və məcburi köçkünlər	2 069 250 136 813	2 155 466 134 791	86 216 -2022	
				2.	Qeyri əhali istehlakçıları	22 616	25 003	2387	
				3.	Büdcə istehlakçıları	5 427	4 991	-436	
				4.	Ümumi:	2 097 293	2 185 460	88 167	
				<p>2.Dünya enerji bazarları ilə inteqrasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi</p> <p>Respublika iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına hərtərəfli inteqrasiyası, o cümlədən dünya enerji bazarları ilə inteqrasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi beynəlxalq qurumlarla əlaqələrin və qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığın daha da genişlənməsi, ölkədə ardıcıl olaraq, aparılan uğurlu iqtisadi siyasətin məntiqi nəticəsidir. Ölkəmizin dünya enerji bazarları ilə inteqrasiya əlaqələrinin göstəriciləri əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi 2018-ci il ərzində də artımla müşayiət olunmuşdur.</p> <p>Belə ki, il ərzində 32,7 milyon ton neft ixrac üçün nəql edilmişdir ki, bunun da 31,3 milyon tonu Konsorsiumun, 1,4 tonu SOCAR-ın payına düşmüşdür.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Şimal ixrac kəməri ilə (Bakı-Novorossiysk) – 1,3 mln ton (SOCAR-dan); ▪ Qərb ixrac kəməri ilə (Bakı-Supsa) - 3,8 mln ton (Konsorsiumdan); ▪ BTC kəməri ilə (Bakı-Tbilisi-Ceyhan) – 27,4 mln ton (Konsorsiumdan). ▪ Dəmir yolu ilə nəql olunmayıb; ▪ NICO (İran İslam Respublikasına) – 164 min ton (Konsorsiumdan). <p>“Şahdəniz” yatağının istismara buraxılması ilə Azərbaycan etibarlı neft</p>					

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>ixracatçısı olmaqla yanaşı, aparıcı qaz ixracatçıları sırasında da özünə layiqli yer tutmuşdur. Ölkəmiz regionun enerji təminatında əsas rol oynamaqla, bu gün Gürcüstana, Türkiyəyə qaz ixrac edir.</p> <p>Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (Bakı-Tbilisi-Ərzurum) üzrə 8,2 milyard kub metr “Şahdəniz” qazı müvafiq olaraq, Türkiyəyə 7,2 milyard kub metr (ondan 916 milyon kub metri TANAP-la) və Gürcüstana 807 milyon kub metr, BTC-yə 147 milyon nəql olunmuşdur. Cənubi Qafqaz Boru Kəməri ilə bərabər, qərb istiqamətində (Qazıməmməd-Qazax) Gürcüstana-1 milyard 105 milyon kub metr təbii qaz ixrac olunmuşdur.</p> <p>Milli neft strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində xarici investorları özünə cəlb edən Azərbaycan artıq özü analoji funksiyanı yerinə yetirir. Bunun real mənzərəsini Türkiyə, Gürcüstan, Rumıniya, Ukrayna və digər dövlətlərin enerji bazarlarında müşahidə etmək olar. Region üzrə lider dövlət kimi mövqələrini gücləndirən ölkəmiz bu gün Gürcüstana ən çox investisiya yatıran ölkədir və bu ölkədə qazpaylayıcı şəbəkənin böyük hissəsinin distribütorluğunu uğurla həyata keçirir.</p> <p>Gürcüstanın enerji bazarının 60 faizdən çoxuna sahib olan və qaz təchizatı sisteminin idarəçiliyini həyata keçirən Azərbaycan bu ölkədə 100-dən artıq yanacaq-doldurma məntəqəsinə malikdir. Eyni zamanda, Rumıniya və Ukraynada müasir standartlara cavab verən və yüksək tələblər əsasında qurulmuş yanacaq-doldurma şəbəkələri fəaliyyət göstərməkdədir. İsveçrədə yanacaq-doldurma məntəqələri, qazdoldurma zavodu və aviasiya yanacaq-doldurma məntəqələri, eləcə də terminallara və boru kəmərlərinə malik müvafiq təchizat və paylama şirkətinin səhmləri əldə edilmişdir.</p> <p>Dünya enerji bazarları ilə inteqrasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi, Azərbaycan Respublikasının yanacaq-energetika kompleksinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində xarici dövlətlərlə ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi və beynəlxalq bazarlara çıxışın təmin edilməsi məqsədilə Nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən bir sıra ölkələrə səfərlər çərçivəsində, həmçinin ölkə daxilində müxtəlif dövlətlərin nümayəndə heyətləri, xarici şirkətlərin rəsmi şəxsləri ilə yüksək səviyyəli danışıqlar aparılmışdır.</p> <p>2018-ci ilin 15 fevral tarixində Bakı şəhərində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin dördüncü toplantısı keçirilmişdir. Tədbir çərçivəsində</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>energetika naziri Pərviz Şahbazov ABŞ Dövlət Departamentinin Enerji Ehtiyatları Bürosunun beynəlxalq enerji məsələləri üzrə xüsusi elçisi və əlaqələndiricisi vəzifəsini icra edən xanım Syu Saarnionun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti, Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti, Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının həmsədri Maroş Şevçoviç, Gürcüstanın Baş nazirinin birinci müavini, iqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Dimitri Kumsişvili, Türkmənistan Prezidentinin müşaviri Yaxşıgəldi Kakayev, Bolqarıstanın energetika naziri xanım Temenujka Petkova, Rumıniyanın energetika nazirinin müavini Yuliyana Robert Tudorake və Xorvatiyanın Ətraf Mühit və Energetika Nazirliyinin dövlət katibi İvo Milatiç, Dünya Bankının nümayəndəsi Əbdüləziz Faqi, Asiya İnkişaf Bankının energetika şöbəsinin direktoru Aşok Bhargava və Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının Rusiya və Mərkəzi Asiya üzrə rəhbəri Aida Sitdikova, TAP-ın icraçı direktoru Luka Şipatinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirmişdir.</p> <p>Eyni zamanda 500 kV-luq Samux və 500 kV-luq Qardabani yarımstansiyaları arasında Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə enerji körpüsü layihəsinin bir hissəsi olan 500 kV-luq Samux-Qardabani HEVX (Azərbaycan tərəfinə düşən hissəsinin uzunluğu 162 km) çəkilməmiş, "Qara dəniz ötürmə şəbəkəsi layihəsi" çərçivəsində Gürcüstan tərəfindən həyata keçirilən 500/400/220 kV-luq "Axalçixə" yarımstansiyası və Gürcüstanı Türkiyə ilə birləşdirən yüksək gərginlikli 400 kV-luq EVX-in tikintisi başa çatdırılmış və xətt 2013-cü ilin sonunda istismara buraxılmışdır.</p> <p>Adıçəkilən layihənin həyata keçirilməsi nəticəsində Türkiyədən digər ölkələrə elektrik enerjisinin ötürülməsi mümkün olacaqdır.</p> <p>2016-cı ildən başlayaraq Türkiyə Respublikasına Gürcüstandan tranzit vasitəsilə 1032,15 mln.kVtst elektrik enerjisi ixrac olunmuşdur. Belə ki, 2016-cı il ərzində 813,4 mln.kVtst elektrik enerjisi, 2017-ci il ərzində 205,3 mln.kVtst elektrik enerjisi, 2018-ci il ərzində isə 13,45 mln. kVtst elektrik enerjisi ixrac olunmuşdur.</p> <p>3. Enerji siyasətində etibarlılıq amilinin rolunun artırılması</p> <p>Son proseslərin fonunda və dünya enerji bazarında rəqabətin dərinləşdiyi bir mərhələdə statusunu möhkəmləndirən Azərbaycan qlobal enerji bazarında liderliyini və enerji təhlükəsizliyi məsələsində etibarlı tərəfdaş olduğunu nümayiş etdirməkdədir.</p> <p>Azərbaycanın geostrateji mövqeyinin artması, dünya enerji təhlükəsizliyində</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>aparıcı ölkələrdən birinə çevrilməsi, iqtisadi inkişaf göstəricilərinə və digər indikatorlara görə, dünya meyarlarına çatması respublikamızın nəhəng siyasi və iqtisadi təşkilatlarla qlobal müzakirələrin əsas faktoru olmasını şərtləndirir.</p> <p>Enerji amilindən çox dinamik bir formada geniş və azad təhlükəsizlik şəbəkəsi qurmağa nail olan Azərbaycanın bu uğurlarının düşünülmüş mükəmməl siyasətin nəticəsi sayıla bilər. Azərbaycan Xəzər regionunun enerji resurslarının dünya bazarlarına çatdırılmasında dəhliz rolunu oynayır. Bu regionda müxtəlif dövlətlərin maraqları toqquşsa da Azərbaycan balanslaşdırılmış və müstəqil enerji siyasəti yürüdərək bütün tərəfdaşları ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq qurub. Xəzər dənizinin karbohidrogen ehtiyatlarının nəqlində Azərbaycan diversifikasiya siyasəti həyata keçirməklə Qərb-Şərq enerji dəhlizinin müəllifinə çevrilib. Xəzər regionunda yerləşən bəzi ölkələrin enerji nəqli ilə bağlı siyasətində Azərbaycanın yürütdüyü enerji diplomatiyası rəsmi Bakının bölgədə müstəqil ixracatçı kimi mövqeyini möhkəmləndirib. ABŞ və Avropa İttifaqı ölkələri ilə Azərbaycan arasında enerji əməkdaşlığına dair münasibətlərin ilbəl dərinləşməsinin başlıca səbəbi də respublikamızın Xəzər regionunun mərkəzi nöqtəsinə çevrilməsidir.</p> <p>Respublikamız Xəzər regionunun əsas karbohidrogen mərkəzi, eyni zamanda, Mərkəzi Asiya-Xəzər-Qara dəniz-Baltik enerji dəhlizinin ən başlıca komponenti olmaqla dünyanın enerji xəritəsində mühüm geosiyasi yer tutur.</p> <p>Ötən dövrlər ərzində neft amili ilə dünya iqtisadiyyatında öz mövqeyini möhkəmləndirən Azərbaycanın enerji siyasəti son illərdə daha yeni məzmun kəsb etməsi və karbohidrogenlərin nəqlinin həm diversifikasiyası, həm də coğrafiyasının genişlənməsi ilə xarakterizə olunmaqdadır. Son illərin enerji marşrutlarının strukturunda qaz kəmərləri əsas yer tutur. Bu, artıq bölgədə Azərbaycanın mərkəzi qaz nəqli təchizatçısı olması statusunun göstəricisidir. Azərbaycanın milli enerji siyasəti daha geniş və qlobal proseslərin fonunda zənginləşib, neft resurslarının diversifikasiyasının genişlənməsi və qaz bəşunun başlanması ilə ölkəmizin iqtisadi təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsinə dərin əsaslar yaradıb. Neft amili ilə dünya iqtisadiyyatında öz mövqeyini möhkəmləndirən Azərbaycanın enerji siyasətində qaz faktorunun xüsusi ön plana keçməsi bir sıra yeni meyarları ortaya çıxarıb.</p> <p>Azərbaycan bütün dövlətlərlə güclü tərəfdaşlıq münasibətlərinə sadıqlığını qoruyub saxlayır və “Cənub qaz dəhlizi” kimi nəhəng layihənin icrasını davam etdirir.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Avropa ilə Asiyanın kəsişməsində xüsusi coğrafi mövqe üstünlüklərinə malik Azərbaycan enerji resurslarının nəqli üçün tranzit imkanlarında müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan qazının uzunmüddətli sazişlər əsasında Avropa İttifaqı ölkələrinə tədarük olunması üçün mühüm addımlar atılmışdır. Hazırda biz dünyanın ən iri infrastruktur layihələrindən biri olan “Cənub qaz dəhlizi” layihəsini həyata keçiririk. Nəhəng bir zəncirdən ibarət “Cənub qaz dəhlizi” layihəsi çox sayda müxtəlif maraqlı tərəfləri və 3500 kilometrlik geniş bir coğrafiyanı əhatə edir.</p> <p>Cənab Prezidentin iştirakı ilə 2018-ci ilin fevralın 15-də “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin dördüncü toplantısı çox böyük uğurla keçmiş və Azərbaycan bir daha öz liderlik rolunu göstərmişdir. Məşvərət Şurası toplantısının yekunları ilə bağlı Azərbaycan, Albaniya, Bolqarıstan, Gürcüstan, Yunanıstan, İtaliya, Türkiyə, Xorvatiya, Monteneqro, Rumıniya, Böyük Britaniya, ABŞ və Avropa Komissiyasının rəsmiləri tərəfindən Birgə Bəyannamə, eləcə də “Albgaz” və “SOCAR Balkans”, həmçinin “Plinacro”, “Albgaz”, “BH Gas” və “Montenegro Bonus” arasında Niyət məktubları imzalanmışdır. Bəyannamədə iştirakçılar Azərbaycandan Gürcüstana, Türkiyəyə, Yunanıstana, Albaniyaya, İtaliyaya və daha sonra Avropa ölkələrinə qazın etibarlı və dayanıqlı təchizatını təmin etməkdən ötrü Cənub Qaz Dəhlizi istiqaməti üzrə yerləşən ölkələrlə enerji resurslarının daşıyıcıları, təchizatçıları və istehlakçıları arasında uzunmüddətli strateji əlaqələri davam etdirmək və dərinləşdirmək əzmində olduqlarını bəyan etmişlər və 2015-ci ilin 12 fevral, 2016-cı ilin 29 fevral və 2017-ci ilin 23 fevral tarixlərində Bakıda nazirlər səviyyəsində keçirilmiş 1-ci, 2-ci və 3-cü toplantılardan bəri bu layihənin həyata keçirilməsində əldə olunmuş əhəmiyyətli nailiyyətləri alqışlayaraq, tikintinin yubanmadan başa çatdırılması üçün zəruri olan bütün proseduraların son təsdiqlənməsində aidiyyəti ölkələrin bundan sonrakı səylərinin dəstəkləmişlər.</p> <p>Bildirilmişdir ki, mövcud olan və planlaşdırılan infrastruktur sahibləri ilə, o cümlədən Mərkəzi və Cənub-Şərqi Avropada Qazötürücü Şəbəkənin İnşası strukturu (CESEC) çərçivəsində əməkdaşlıq üçün texniki və kommersiya imkanlarının qiymətləndirilməsi yolu ilə “Cənub qaz dəhlizi”nin Enerji İcmasının Balkanlardakı ölkələr kimi digər bazarlara, o cümlədən Avropa İttifaqının hüdudlarından kənara genişləndirilməsinə rəvac verməyə davam etdiriləcək. Əlavə olaraq, iştirakçılar Xəzər hövzəsi, Mərkəzi Asiya, Orta Şərq, Şərqi Aralıq dənizi hövzəsi və Qara dənizdən</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>potensial əlavə təbii qaz təchizatçılarının “Cənub Qaz Dəhlizi” vasitəsi ilə təbii qazın Avropaya və digər ölkələrə çatdırılmasındakı maraqlarını salamlayırlar.</p> <p>Bununla yanaşı, Azərbaycanın təhlükəsiz, etibarlı, rəqabətə davamlı və əlçatan enerjinin Gürcüstan, Türkiyə və Avropadakı müştərilərinə çatdırmaq səyləri ilə “Cənub qaz dəhlizi”nin təkanverici qüvvəsi kimi strateji rolu, Azərbaycanda Avropanı əlavə qaz həcmli ilə təmin edə bilən işlənməmiş əhəmiyyətli qaz ehtiyatlarının olması və “Cənub qaz dəhlizi”nin növbəti inkişaf mərhələsində Azərbaycanın və investisiya şirkətlərinin Abşeron, Ümid, Babək, Qarabağ, Dan Ulduzu, Əşrəfi, “Şahdəniz III Mərhələ” və digər layihələrinin işlənməsinə kömək etmək qərarı nəzərə alınmış, eləcə də Şahdəniz yatağının işlənməsinə dair HPBS-nin müddətinin 2048-ci ilədək, Azəri-Çıraq-Günəşli (AÇG) yataqlarının işlənməsinə dair HPBS-nin müddətinin 2050-ci ilədək uzadılması alqışlanmışdır. Türkiyə, Gürcüstan, Yunanıstan, Albaniya və İtaliyanın ərazilərindəki enerji layihələrinin və Xəzər dənizindən Avropaya qədər uzanan nəqliyyat dəhlizlərinin uğurlu fəaliyyətinin təmin edilməsində, Albaniya, Yunanıstan və İtaliyanın Trans Adriatik Boru Kəməri layihəsinin icra olunmasında irəliləyişə görə xüsusi rolu qiymətləndirilmişdir. Amerika Birləşmiş Ştatlarının Xəzər Dənizindən Avropaya nəqliyyat dəhlizinin, “Cənub qaz dəhlizi”nin inkişaf etdirilməsinə və Xəzər regionunda ümumi təhlükəsizliyə davamlı dəstəyi, Xorvatiya, Monteneqro, Rumıniya habelə Bosniya və Herseqovinanın nümayəndə heyətlərinin iclasda müşahidəçi qismində iştirakı və CQBKG, TANAP və TAP layihələrinin Avropa İttifaqının Ümumi Maraq Layihələrinin siyahısına daxil edilməsi mühüm məqamlar kimi nəzərə alınmışdır.</p> <p>Azərbaycanın bu işlərdə aparıcı, strateji, liderlik rolu qeyd edilmiş Bəyannamənin əsas mahiyyəti əlaqələndirmə işlərinin bundan sonra da davam etdirilməsidir. Bununla, artıq bütün beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən qəbul edilir və tanınır ki, ölkəmiz tərəfindən təşəbbüs göstərməsəydi və maliyyə vəsaiti ayırmasaydı, “Cənub qaz dəhlizi” gözəl ideya kimi hələ qalacaqdı və bunu onilliklər bundan sonra da müzakirə ediləcəkdir. Bu ideya artıq reallığa çevrilir. “Cənub qaz dəhlizi” ölkəmiz üçün çox böyük əhəmiyyətə malik olan bir layihədir və imkan verəcək ki, zəngin qaz resurslarımız ixrac edilsin. Mühüm strateji əhəmiyyət daşıyan “Cənub qaz dəhlizi” layihəsi həm də gələcəkdə Orta Asiya ölkələri, Misir, İraq və İran təbii qazının Avropa ölkələrinə ixracına imkanlar yaradacaq, Avropanın enerji</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>təhlükəsizliyinə töhfə olmaqla yanaşı, Azərbaycanı enerji ölkəsi kimi mövqeyini daha da gücləndirəcəkdir.</p> <p>4. Neft-qaz hasilatı, nəqli və emalı sistemlərinin inşası, yenidən qurulması və modernləşməsi</p> <p>Dövr ərzində də neft-qaz hasilatı, nəqli və emalı sistemlərinin inşası, yenidən qurulması və modernləşməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.</p> <p>Ölkə iqtisadiyyatının, xüsusən sənayenin, o cümlədən neft sektorunun şaxələndirilməsi, beynəlxalq standartlara uyğun yenidən qurulması, innovativ texnologiyalarla təchiz olunması, yeni idarəçilik metodlarının mənimsənilməsi üçün geniş imkanlar yaranmışdır. Xarici neft şirkətləri ilə birlikdə axtarış-kəşfiyyat, qazma, tikinti və hasilat üzrə böyük iş həcmi görülmüş və uğurlu nəticələr alınmışdır. Yeni quyuların qazılması neft-qaz hasilatını yüksəltmək üçün ən etibarlı üsul olaraq qalır. Odur ki, qazmada müsbət dinamika əldə edilməsi prioritet fəaliyyət istiqamətlərindəndir. “Ümid”, “Günəşli”, “Çilov”, “Neft Daşları”, “Darvin bankası”, “Bulla-dəniz”, “Qərbi Abşeron”, quruda yerləşən “Qaradağ”, “Pirallahi”, “Səadan” yataqlarında qazma işləri uğurla davam etdirilir.</p> <p>Yaxın və orta perspektivdə qaz hasilatının artırılması məqsədi ilə SOCAR xarici tərəfdaşları ilə birlikdə “Ümid”, “Abşeron” və digər yataqlarda məqsədyönlü işlər aparır. “Ümid” yatağı “Şahdəniz”dən sonra Xəzərin milli sektorunda kəşf edilən ilk yeni qaz yatağıdır. Hesablamalar göstərir ki, yatağın karbohidrogen ehtiyatları 200 milyard kubmetr qaz, 40 milyon ton kondensat həcmindədir. Abşeron Dəniz Blokunun kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti, Total E&P Abşeron Bi.Vi. və SOCAR-ın Ortaq Neft Şirkəti arasında 27 fevral 2009-cu ildə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Saziş bağlanmışdır. 2018-ci ilin fevralın 23-də Heydər Əliyev adına yarım dalma qazma qurğusu “Caspian Drilling Company” şirkətinin Dəniz Təchizatı və Logistika Bazasından Xəzərin Azərbaycan sektorundakı “Abşeron” yatağında qazma işləri aparmaq üçün dənizə yola salınıb. Heydər Əliyev adına yarım dalma qazma qurğusu SOCAR və “Total” şirkətlərinin pay sahibi olduğu “Abşeron” qaz yatağında “ABX-2” quyusunda tamamlama işlərini yekunlaşdırdıqdan sonra may ayında “ABD001” hasilat quyusunun qazılmasına başlamışdır. Bu da “Abşeron” yatağından ilk qazın hasil edilməsinə gətirib çıxaracaq.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Ölkənin neft və qaz sənayesinin böyük sürətlə inkişafı və bunun əsasında güclü xammal bazasının yaranması, son zamanlar dünyada, həmçinin respublika iqtisadiyyatının bir çox sahələrinin inkişafı ilə əlaqədar olaraq neft-qaz və neft-kimya məhsullarına tələbatın artması Azərbaycanda müvafiq sahənin inkişafını vacib edən amillərdəndir.</p> <p>Azərbaycan dünya bazarında təkə neft və qazın deyil, həm də neft məhsullarının ixracatçısı kimi tanınır. Emal kompleksində texnoloji proseslərin yeniləşdirilməsi və optimallaşdırılması daim diqqət mərkəzindədir və mövcud texniki baza əsasında mühərrik yanacaqlarının keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl iş aparılır.</p> <p>Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda yenidənqurma və modernizasiya layihəsinin reallaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində susoyutma qurğusu istismara verilmişdir.</p> <p>Susoyutma qurğusunun tikintisinə 2015-ci ilin fevral ayında başlanılmış və 2017-ci ilin aprel ayında başa çatdırılmışdır. İstismara verilmiş müasir susoyutma qurğusu (Qradirni) da zavodun yenidən qurulması istiqamətində uğurlu işlərdən sayılır. Qradirni qurğusunun soyudulmuş suya görə məhsuldarlığı 7000 m³/saatdır. Zavodda modernizasiya və yenidənqurma ilə əlaqədar olaraq bu layihəyə baxılmış, Qradirniyə əlavə blok quraşdırmaqla, gələcəkdə tikiləcək yeni qurğuların qoşulması nəzərə alınmışdır. Yeni susoyutma qurğusunun işə salınmasından sonra "Ekol MX" QSC-yə daxil olan su dörd dəfəyədək azaldılmışdır. Qradirni, zavodun texnoloji qurğu və sahələrini soyudulmuş su ilə qapalı sistemdə təmin edir. Bu da həm su itkisinin, həm də suyun çirklənməsinin qarşısını alır. Bu qurğu eyni zamanda zavodda həyata keçirilməsi planlaşdırılan 21 nömrəli ED-AV-6 qurğusunun ildə 7,5 milyon, 55 nömrəli katalitik krekinq qurğusunun 2,5 milyon ton məhsuldarlığa rekonstruksiyası və tikiləcək yeni qurğular nəzərə alınaraq inşa edilib. Yeni qurğu qapalı sistemdir. Onun istismara verilməsindən sonra bioloji təmizləmə qurğularından zavoda verilən və dövretirilən suyun 10 dəfədən çox azalması nəticəsində bioloji təmizləmə qurğularının izafi yüklənməsinin qarşısı alınacaq ki, bu da ekoloji mühitin yaxşılaşmasına mühüm töhfə verəcək.</p> <p>Emal kompleksində texnoloji proseslərin yeniləşdirilməsi və optimallaşdırılması daim diqqət mərkəzindədir və mövcud texniki baza əsasında</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>mühərrik yanacaqlarının keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl iş aparılır.</p> <p>2016-cı ildə zavodun modernləşdirilməsi və yenidənqurma işlərinə başlanıldı və bu işlər üzrə bir sıra müqavilələr bağlandı. Hal-hazırda davam edən zavodun rekonstruksiya və modernizasiyası ilə bağlı işlər çərçivəsində müəssisənin illik emal gücünün 7,5 mln. tona qədər artırılması və burada “Avro 5” standartlarına cavab verən daha yüksək keyfiyyətli neft məhsullarının istehsalı nəzərdə tutulur.</p> <p>Neft Emalı Zavodunda yenidənqurma işləri 3 mərhələdə həyata keçirilir. Yeni Bitum qurğusu və müvafiq ümumzavod təsərrüfatı qurğularının, Yeni maye qazdoldurma məntəqəsinin tikilib istismara verilməsi, sonrakı mərhələlərdə tikilməsi nəzərdə tutulan qurğuların yerinin inşaat işləri üçün hazırlanması ilə yenidənqurma layihəsinin birinci mərhələsi tamamlanmışdır. Layihə çərçivəsində inşa edilən Yeni bitum qurğusunun, eləcə də Yeni maye qazdoldurma məntəqəsinin 21 dekabr 2018-ci ildə açılış mərasimi olmuşdur. Yeni bitum qurğusu əsasən yol inşaatında istifadə olunan bitumun illik istehsal həcmi 250 min tondan 400 min tona qədər artırmağa imkan verəcək, məhsulun keyfiyyəti yaxşılaşacaq, enerjiyə daha çox qənaət ediləcək və ətraf mühitin qorunmasına mühüm töhfə olacaq . Bu qurğuda “PEN 40/60” markalı yüksək keyfiyyətli bitum istehsal ediləcək ki, bu həcm ölkədaxili tələbatın təminatı üçün nəzərdə tutulur. Yeni qurğu enerjiyə daha çox qənaət edəcək, Bakı şəhərində ekoloji durumun yaxşılaşdırılmasına, zavodun istismar xərclərinin optimallaşdırılmasına mühüm töhfə verəcək. Asfalt örtüyünün mühüm tərkib hissəsi olan bitum dünyada həm də boya və mürəkkəb istehsalında, kabel, boru, dam və digər səthlərin izolyasiya və germetikliyinin təmin edilməsində, müxtəlif inşaat işlərində istifadə olunur. Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda yenidənqurma işlərinin aparılması, həmçinin keçmiş “Azərneftyağ” NEZ-in ərazisinin mərhələli şəkildə boşaldılaraq, Ağ şəhər layihəsinə təhvil verilməsi nəzərdə tutulduğundan, Yeni bitum qurğusunun tikintisi zəruri idi.</p> <p>Maye qazdoldurma stansiyası 6 ədəd avtosisternlərə yükləmə qolundan və 5 ədəd vaqonlara yükləmə qolundan ibarətdir. Bu məntəqədən il ərzində 180 min ton propan-propilen, 100 min ton maye neft qazının (LPG) avtosistern və dəmir yolu, 178 min ton butan-butilen fraksiyasının isə boru xətti, lazım olduğu təqdirdə avtosistern və ya dəmir yolu ilə ötürülməsi nəzərdə tutulmuşdur. Propan-propilen və butan-butilen fraksiyaları Azərikimya İB-nin müəssisələrində xammal kimi istifadə olunacaq,</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>əmtəə məhsulu kimi isə məişətdə və nəqliyyat vasitələrində istifadəsi üçün satışa veriləcəkdir.</p> <p>Neft-kimya sənayesinin inkişafında müsbət dinamika əldə olunub və son illər sahənin ümumi iqtisadi göstəriciləri yüksələn xətt üzrə davam edir. Bütün proses respublikanın yüksək keyfiyyətli neft və neft-kimya məhsullarına olan tələbatının ödənilməsinə, ixrac öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə yönəlmişdir. "Azərikimya" İB-nin perspektiv inkişaf planına uyğun olaraq Birliyin fəaliyyətdə olan müxtəlif qurğularında beynəlxalq standartlara cavab verən müasir avadanlıqlarla əvəz edilməklə rekonstruksiya işləri həyata keçirilir. Rekonstruksiya zamanı mənəvi-fiziki köhnəlmiş avadanlıqların daha müasir avadanlıqlarla əvəzlənməsi, texnoloji prosesin nəzarət-ölçü sisteminin modernləşdirilməsi, layihə gücünün artırılması nəzərdə tutulur. Müəssisənin etilen istehsalatı qurğusunda aparılan rekonstruksiya layihəsi çərçivəsində Almaniyanın Linde şirkətinə hidrogenin təmizlənməsi qurğusu (PSA) sifariş edilmişdir. "Azərikimya" İB-nin "Etilen-polietilen" zavodunun "EP-300" qurğusunun yenidənqurma və modernizasiya Layihəsi üzrə ümumi proqres 70% təşkil etmişdir, o cümlədən detallı layihələndirmə işləri proqres 98%, Satılma üzrə 90%, tikinti işləri üzrə isə 32%. Layihənin 2020-ci ilin 2-ci rübündə başa çatdırılması planlaşdırılır.</p> <p>Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi, sənayeləşmə proseslərinin daha sürətlə aparılması, neft-qaz və neft-kimya sənayesinin yenidən qurulması, daha da inkişaf etdirilməsi, istehsalata ən müasir texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı irəli sürdüyü konsepsiyaya uyğun olaraq, ölkə iqtisadiyyatı üçün böyük strateji əhəmiyyətə malik müasir neft-qaz və neft-kimya kompleksinin tikilməsi, məhsul istehsalının və keyfiyyətinin, onların emal dərinliyinin artırılması ən vacib məsələlərdən biridir.</p> <p>Hal-hazırda, Azərbaycan yerli bazarda o qədər də yüksək tələbatlı olmayan aşağı sıxlıqlı polietilen ixrac edir, əvəzində isə yüksək sıxlıqlı polietilen və propilen idxal edir. Polipropilen və yüksək sıxlıqlı polietilen zavodunu inşa edib bu layihəni həyata keçirməklə SOCAR Polymer faktiki olaraq ixracın əvəz edilməsi üçün zəmin hazırlayıb. Yəni, SOCAR Polymer-in niyyəti yerli xammalı emal etməklə Azərbaycanda tələbatı yüksək olan yekun məhsul istehsal etməkdən ibarətdir. Yerli bazar bu qurğuların istehsal edəcəyi məhsulun ümumi həcmnin 30%-ni istehlak edəcək ki, bu da, bazar</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>tədqiqatlarına əsasən, yerli bazarın bu məhsula olan tələbatını tam olaraq qarşılıyaçaq. Eyni zamanda, məhsulun 70%-nin Türkiyə, Avropa və MDB məkanı bazarlarına ixrac edilməsi planlaşdırılır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istismara verilməsindən sonra, bununla bağlı logistika xərcləri əhəmiyyətli dərəcədə azalmışdır.</p> <p>Dünyada mütəmadi olaraq təkmilləşən texnologiyalara sahib olan lissenziar və ya patent sahibləri kimi tanınan LyondellBasell və Ineos şirkətləri SOCAR Polymer-in müvafiq olaraq polipropilen və yüksək sıxlıqlı polietilen üzrə lisenziarlarıdır. Belə əməkdaşlıq nəticəsində SOCAR Polymer ən yüksək beynəlxalq standartların tələblərinə cavab verən məhsullar istehsal edəcək.</p> <p>SOCAR Polymerin xarici podratçıları olsa da, əsas işçi qüvvəsi Azərbaycan vətəndaşlarından ibarət olub, zavodlar açar təslimi əsasları ilə tikilmişdir. "Açar təslimi" əsasları ilə tikinti müqaviləsində nəzərdə tutulduğu kimi, tikinti şirkəti tikinti işini (istismara vermə mərhələsi daxil olmaqla) müqavilədə müəyyən edilmiş büdcə və zaman daxilində əvvəlcədən razılaşdırılmış meyarlara uyğun olaraq tam icra etməyə öhdəlik götürür.</p> <p>Mühüm bir amil ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda ilk dəfə bu layihə üzrə kreditləşmə prinsipindən istifadə edilmişdir. Maliyyələşmənin 40%-i xüsusi kapital, 60%-i isə Qazprombank tərəfindən verilmiş kredit təşkil edir. Kredit üzrə girov isə dövlət və ya SOCAR tərəfindən verilmiş zəmanətlər deyil layihənin özüdür.</p> <p>SOCAR Polymer tərəfindən aparılan bu layihə SOCAR-ın qurduğu şəbəkələrdən biridir.</p> <p>Türkiyədə də Azərbaycanın diqqət yetirdiyi sahələr sırasında enerji infrastrukturunu əsas yer tutur və bu istiqamətdə səmərəli işlər görülür.</p> <p>5. "Şahdəniz-2" layihəsinin gerçəkləşdirilməsi Trans-Anadolu qaz kəmərinin (TANAP) çəkilişi.</p> <p>Şah Dəniz qaz-kondensat yatağının tammiqyaslı işlənməsi üzrə görülməli işlərin (ümumi proqram üzrə) 92,3 faizi yerinə yetirilib. Layihə çərçivəsində "Heydər Əliyev" və "İstiqlal" qazma qurğularından istifadə etməklə qazma işləri qrafikə uyğun davam etdirilib. Səngəçal terminalının genişləndirilməsi işləri yekunlaşıb, terminala aparıcı sualtı xəttlər, quyular, sualtı infrastruktur, Şahdəniz 2 platforması və terminal ilk dəfə olaraq bir-biri ilə bağlanıb və "Şahdəniz II Mərhələ" den hasil edilən qaz Türkiyəyə ixrac olunur.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>“Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi” layihəsi üzrə görülmüş işlər 99,8 faiz təşkil edir. İlk qaz çərçivəsində işlər faktiki 100% yerinə yetirilib.</p> <p>Gürcüstan-Türkiyə sərhədindən başlayacaq və Türkiyə-Yunanıstan sərhədinə qədər davam edəcək 1850 kilometrlik uzunluğunda Transanadolu Qaz Boru Kəməri (TANAP) regional, xüsusilə də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi çox vacib layihədir. Bu layihə əlavə 6 milyard kub metr qazın verilməsi ilə Türkiyəyə, digər mənbələrdən alınan idxal qazından asılılığına son qoymağa kömək edəcək. Digər tərəfdən, TANAP-la nəql olunan qaz daha ucuz başa gələcək. TANAP layihəsi hazırda həyata keçirilən ən böyük investisiya layihəsidir. 2015-ci ildə Türkiyənin Qars şəhərində təməli qoyulmuş bu kəmərlər, boruların diametri və xəttin uzunluğu baxımından indiyədək dünya' miqyasında gerçəkləşdirilən ən böyük təbii qaz boru xətti layihələrindən biridir. Layihə üzrə işlərin icrası hazırda uğurla davam etdirilir.</p> <p>Türkiyənin Əskişəhər bölgəsinə qədər olan birinci faza üzrə işlərin 99,8 faizi, Avropaya qədər olan işlərin isə 96 faizi həyata keçirilib. Ümumilikdə, layihə üzrə işlərin 98,8 faizi tamamlanıb. Cari ilin iyun ayının 12-də TANAP-ın Əskişəhər bölgəsinə qədər olan hissəsinin açılışı keçirilmişdir. 01.01.2019-cu il tarixinə Türkiyəyə bu kəmərlə 916 milyon kub metr təbii qaz nəql edilmişdir.</p> <p>2016-cı ilin may ayının 17-də Yunanıstanın Saloniki şəhərində Trans-Adriatik Boru Kəmərinin (TAP) təməli qoyulmuşdur. Türkiyə-Yunanıstan sərhədindən başlayaraq, Yunanıstan, Albaniya ərazisindən və Adriatik dənizinin dibi ilə İtaliyanın cənubunadək uzanan bu kəmərin tikilməsi ilə enerji dəhlizinin yaradılması başa çatdırılacaq. Bu kəmərlər Avropa bazarına Azərbaycan qazının daşınması üçün kifayət qədər potensiala malik olacaq və Avropada mürəkkəb qaz kəmərləri infrastrukturunu yaratmağa imkan verəcək. Layihə üzrə işlər 82,4 faiz icra olunub. Adriatik dənizində quraşdırma işlərinin aparılmasının 2019-cu ildə baş tutması gözlənilir. Boru kəmərinin 2020-ci ildə fəaliyyətə başlaması gözlənilir.</p>
		<p>Alternativ enerji mənbələrinin istifadənin genişləndirilmə</p>	<p>1. Alternativ enerji üzrə elmi-texniki potensialın gücləndirilməsi;</p>	<p>1.Alternativ enerji üzrə elmi-texniki potensialın gücləndirilməsi; Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsinin inkişafı və xarici şirkətlərin iştirakının təmin edilməsi üzrə tədbirlər mütəmadi olaraq həyata keçirilir. Kiçik su elektrik stansiyalarının istismarı, tikintisi və layihələndirilməsi sahəsində BP və ATKİNS şirkəti ilə əməkdaşlıq əlaqələri yaradılmış, BP-nin dəstəyi ilə ATKİNS</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
		si	<p>2. Alternativ enerji üzrə mütəxəssis hazırlığının genişləndirilməsi;</p> <p>3. Enerji istehlakçılarının maarifləndirilməsi;</p> <p>4. İnstitusional mühitin təkmilləşdirilməsi;</p> <p>5. Alternativ enerji tariflərinin çevik tənzimlənməsi;</p> <p>6. Özəl sektorun təşviq edilməsi;</p>	<p>şirkəti ilə bu sahədə layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılmışdır. 2018-ci ilin 19 oktyabr tarixində Energetika Nazirliyi ilə BP şirkəti arasında Azərbaycanda kiçik su elektrik stansiyalarının fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması və çayların hidroenerji potensialından səmərəli istifadə edilməsi sahəsində nazirliyin həyata keçirdiyi tədbirlərin dəstəklənməsi ilə bağlı Niyyət Məktubu imzalanmışdır. Niyyət Məktubu çərçivəsində məsləhətçi qismində seçilmiş "SNC-Lavalin's Atkins" şirkəti tərəfindən aparılacaq təhlil və qiymətləndirmənin nəticələri əsasında və mütərəqqi beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla stansiyaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması və çayların hidroenerji potensialından səmərəli istifadə edilməsi ilə bağlı tövsiyələr və yol xəritəsi hazırlanacaqdır.</p> <p>Hal-hazırda ATKINS tərəfindən işlərin görülməsi müvafiq əlaqələndirmə işləri aparılır.</p> <p>- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) dəstəyi ilə "Azərbaycanda bərpa olunan enerji layihələrinin dəstəklənməsi üçün şəbəkənin gücləndirilməsi" və "Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə tənzimləmə dəstəyi" layihələrini həyata keçirir. "Azərbaycanda bərpa olunan enerji layihələrinin dəstəklənməsi üçün şəbəkənin gücləndirilməsi" layihəsinin icrasına artıq başlanılmış və bu layihə çərçivəsində ölkənin BOEM üzrə potensialı və elektrik enerjisi şəbəkəsinin imkanları nəzərə alınmaqla yeni güclərin istifadəyə verilməsi üzrə xəritə tərtib ediləcək, verilən tövsiyələr əsasında şəbəkənin gücləndirilməsi üzrə fəaliyyət planı formalaşdırılacaqdır.</p> <p>- Nazirlik sahəyə özəl investisiyasının cəlbi və yeni istehsal güclərinin istifadəyə verilməsində beynəlxalq şirkətlərin iştirakının təmin edilməsi istiqamətində addımlar atmaqdadır. Belə ki, bu məqsədlə dünya səviyyəsində tanınmış şirkətlərlə, o cümlədən BP, Türkiyə Respublikasının "TEKFEN İnşaat və Təsisat A.Ş", "Turgas" və "Genay Construction Industry & Trade LTD", Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar", Koreyanın "Hyunday Engineering", Norveçin "Equinor", Almaniyanın "Siemens Gamesa", Rusiya Federasiyasının "Hevel Solar", Fransanın "Total", Çinin "China National Technical Imp. and exp. Corporation" və "China Power Engineering and Consulting Group LTD", Niderland Krallığının "Ballast Nedam", Qətərin "Nebras" şirkətləri ilə əməkdaşlıq etməkdədir.</p> <p>"TEKFEN İnşaat və Təsisat A.Ş" şirkəti ilə nazirlik arasında alternativ və bərpa</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>olunan enerji sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu, cari ilin 17 oktyabr tarixində "Masdar" şirkəti "Fəaliyyət planı üçün çərçivə sənədi", 18 dekabrda BP şirkəti ilə Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır. Digər əməkdaşlıq üçün maraqlı olan şirkətlərlə də gələcək birgə fəaliyyəti tənzimləyən və öhdəlik müəyyən etməyən ilkin sənədlərin imzalanması planlaşdırılır. Belə ki, "Total", "Turgas" və "Hevel Solar" şirkətləri əməkdaşlıq üçün çərçivə sənədlərinin layihələrini baxılması üçün nazirliyi təqdim etmişdir. Şirkətlərlə əməkdaşlığın inkişafını və layihələrin həyata keçirilməsi üçün istiqamətləri müəyyən etmək məqsədi ilə mütəmadi olaraq görüşlər keçirilir və müzakirələr aparılır.</p> <p>Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən Energetika Nazirliyinə "Üzən günəş panelləri sisteminin inkişafına dair biliklərin mübadiləsi və texniki yardım dəstəyi" pilot layihəsinin həyata keçirilməsi məsələsinə baxılması ilə bağlı 01-10-239 nömrəli 16.05.2018-ci il tarixli məktubla Nazirlər Kabinetinə müraciət edilmişdir. İqtisadiyyat Nazirliyinin rəyi əsasında Nazirlər Kabineti tərəfindən layihənin həyata keçirilməsinə icazə verilmişdir. Pilot layihəsi çərçivəsində Böyükşor gölündə 100 kVt-a qədər gücə malik olacaq fotovoltaiq sistemin quraşdırılması, habelə günəş qurğularının quraşdırılmasında özəl sektorun iştirakının təşviqi məqsədi ilə biznes modellərinin formalaşdırılması, təlimlər vasitəsi ilə milli potensialın gücləndirilməsi nəzərdə tutulur. Pilot layihəsinin icrası istiqamətində AİB-dən 25 sentyabr 2018-ci il tarixli məktuba əsasən layihənin məsləhətçi şirkətləri müqavilənin imzalanması başa çatdırılmışdır. AİB tərəfindən beynəlxalq məsləhətçi şirkət kimi EQO-NIXUS və S.L.U şirkətləri, yerli məsləhətçi şirkət kimi "Azərbaycan Enerji Enciniring ənd Konsaltinq" MMC seçilmişdir.</p> <p>Layihənin icrasının mart 2021-ci il tarixinə qədər başa çatdırılması nəzərdə tutulur. 5-8 noyabr 2018-ci il tarixlərində Asiya İnkişaf Bankının nümayəndə heyəti ölkəmizdə səfərdə olmuş, əraziyə baxışlar keçirilmiş, müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri ilə görüşlər keçirilmiş, layihə ilə bağlı təlim seminarı təşkil edilmişdir. Asiya İnkişaf Bankının 2018-ci il 16 noyabr tarixli məktubu ilə təqdim olunmuş layihənin yaddaş qeydinə dair rəy və təkliflər təqdim olunmuşdur. Hal-hazırda aidiyyəti qurumların iştirakı ilə layihənin rəhbər komitəsinin yaradılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir, habelə yuxarıda qeyd edilən məktubla təqdim edilmiş sualların cavablandırılması təmin edilir.</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>4. İnstitusional mühitin təkmilləşdirilməsi; Avropa İttifaqının 2016-cı ildə yaradılmış “EU4Energy” Proqramı çərçivəsində Enerji Xartiyasının dəstəyi ilə “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin hazırlanması məqsədilə aidiyyəti tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində layihənin işlənilməsi başa çatdırılmış və 15 mart 2018-ci ildə Beynəlxalq Enerji Xartiyasının baş katibi cənab Urban Rusnakın da iştirakı ilə layihənin təqdimatı keçirilmişdir. 2018-ci ilin 17-26 mart tarixlərində EN-nin əməkdaşları EX-nın dəvəti ilə Brüsseldə ezamiyyətdə olmuş və layihənin son variantı üzərində işlər yekunlaşmışdır. “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi” haqqında qanun layihəsi yekunlaşdırdıqdan sonra 30.04.2018-ci il tarixli 01.10-179 nömrəli məktubla rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Layihə Nazirlər Kabinetinin 17/2131-21 nömrəli 04 may 2018-ci il tarixli dərəkənarı ilə müvafiq dövlət qurumlarına təqdim edilmişdir. Təqdim olunan rəy və təkliflər nəzərə alındıqdan sonra layihə 02-10-659 nömrəli 24.08.2018-ci il tarixli məktubla İqtisadiyyat, Maliyyə və Ədliyyə nazirliklərinə təqdim edilmişdir. Hal-hazırda layihə aidiyyəti dövlət qurumları ilə razılaşdırma mərhələsindədir.</p> <p>Norveçin DNV GL Energy Advisory GmbH şirkəti ilə imzalanmış 05 oktyabr 2018-ci il tarixli müqaviləyə əsasən 6 ay ərzində bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində qanunvericilik aktlarının hazırlanması təmin ediləcəkdir.</p> <p>DNV GL Energy Advisory GmbH şirkəti ilə imzalanmış müqavilə çərçivəsində görülməli işlərin dövlət qurumları ilə əlaqələndirilməsi, şirkət tərəfindən təqdim edilən təkliflərin, hüquqi aktların layihələrinin və digər sənədlərin mütəmadi müzakirəsi və təkmilləşdirilməsi üçün tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin 2018-ci il 08 noyabr tarixli 85 nömrəli əmri ilə layihənin rəhbər komitəsi və 03 dekabr tarixli 91 nömrəli əmri ilə işçi qrupu yaradılmışdır.</p> <p>Asiya İnkişaf Bankının təqdim etdiyi texniki yardım hesabına həyata keçirilən “Enerji sahəsində özəl sektorun iştirakı üçün əlverişli mühitin formalaşdırılması ilə bağlı zəruri hüquqi bazanın hazırlanması” layihəsinin ikinci mərhələsinin icrası başa çatmış, yekun hesabat təqdim edilmişdir.</p>
			1. Polad istehsalının	2. Gübrə istehsalının qurulması.

S/N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
		Yerli xammala əsaslanan müəssisələrin qurulmasının təşviqi	<p>qurulması;</p> <p>2. Gübrə istehsalının qurulması;</p> <p>3. Gəmiqayırma zavodunun qurulması;</p> <p>4. Sement zavodunun qurulması;</p> <p>5. Neft, qaz emalı və neft-kimya zavodlarından ibarət kompleksin qurulması;</p> <p>6. İlk alüminium istehsalının təşviqi;</p> <p>7. Dövlət-özəl əməkdaşlığı ilə yeni zavodların qurulması;</p>	<p>Cari ilin Yanvarın 16-da Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının ərazisində inşa olunmuş "SOCAR karbamid" zavodu istifadəyə verilib. Ümumi ərazisi 39.27 ha olan Zavodun tikintisi Sumqayıt şəhərində həyata keçirilib. "SOCAR karbamid" zavodunun istehsala başlaması azot gübrəsi idxalına ehtiyacı aradan qaldıracaq. Zavod ildə 435 milyon kubmetr təbii qaz həcmindən xammal kimi istifadə etməklə 650-660 min ton karbamid məhsulu istehsal etmək gücündədir. İstehsal həcminin 70 faizi ixrac üçün nəzərdə tutulur ki, bu da ölkəyə hər il 160 milyon dollara qədər əlavə gəlirin daxil olmasına imkan verəcək. Bu zavodun işə düşməsi Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişafında mühüm rol oynayacaq.</p> <p>İndiyədək azot gübrələri Azərbaycana idxal edildiyi halda, yeni zavod həm daxili bazarın tələbatını tam ödəyəcək, həm də istehsal etdiyi məhsulun təxminən 70 faizini ixrac edəcək. Nəticədə, daha əvvəl idxal üçün sərf edilən illik 90 milyon dollara qədər valyuta vəsaitləri ölkədə qalacaq, eyni zamanda, zavod respublikamız üçün əlavə gəlir mənbəyinə çevriləcək. Zavodda təxminən 500 nəfər daimi işlə təmin ediləcək.</p> <p>5. Neft, qaz emalı və neft-kimya zavodlarından ibarət kompleksin qurulması</p> <p>2018-2020-ci illərdə istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulmuş yeni Kompleks <u>Qaradağ</u> və <u>Abşeron</u> rayonlarının həmsərhəd ərazisində, <u>Səngəçal terminalının</u> yaxınlığında inşa olunmasına qərar verilmişdir. Zavodun tikilməsi üçün 4200 hektara yaxın torpaq sahəsi ayrılmışdır. Neft-Qaz emalı və Neft-Kimya kompleksinin konfigurasiyası 4 tərkib hissədən ibarət olmalı idi: Qaz emalı zavodu, Neft emalı zavodu, Neft-kimya zavodu, İstilik – enerji mərkəzi.</p> <p>Lakin, Azərbaycanın bəzi layihələrdə iştirakı ilə əlaqədar Neft-Qaz Emalı və Neft-Kimya Kompleksinin tikinti qrafikində dəyişikliklər olmuşdur. Dünya bazarında neftin qiymətinin aşağı enməsi səbəbindən maliyyə kapitalının Cənub Qaz Dəhlizi konsepsiyası çərçivəsində görülən işlərə və Türkiyədəki "Star" Neft Emalı zavodunun tikintisinə yönləndirilməsi daha məqsədəuyğun hesab edilmişdir.</p> <p>"Star" zavodunun təməli 2011-ci il oktyabrın 25-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan tərəfindən qoyulub.</p> <p>STAR Neft Emalı Zavodu coğrafi və iqtisadi cəhətdən Türkiyənin əlverişli, kifayət qədər güclü hesab olunan qərb regionunda və ölkənin ikinci ən böyük</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>bazarının mərkəzində inşa edilməklə, İzmir və İstanbul ərazilərində daxili bazarın tələbatını ödəməyə yönəldilmişdir. Zavodun iri neft-kimya kompleksi olan Petkimin yaxınlığında tikilməsi şaquli istiqamətdə integrasiya yaratmaqla yüksək səmərəliliyə səbəb olmuşdur. STAR Neft Emalı Zavodu layihə maliyyələşdirilməsi, kredit böyüklüyü baxımından Türkiyənin bu günə qədərki ən böyük və ən uzun müddətli kredit razılaşması xüsusiyyətini daşıyır.</p> <p>SOCAR-ın 6,3 milyard dollar kapitalla inşa etdiyi "Star" Neft Emalı Zavodunda avqustdan etibarən sınaq məqsədilə xam neft emalına başlanılıb. Bura ilk neft yükü məhz Azərbaycandan olmaqla 80 min ton "Azeri Light" markalı neft çatdırılıb. SOCAR-ın ötən ay "Rosneft"lə imzaladığı razılaşmaya görə isə, bu ilin dekabr ayından etibarən bir il ərzində "Star" zavodu Rusiyanın 1 milyon ton xam nefti ilə təchiz olunacaq. SOCAR neft emalı zavodunun daha məhsuldar işləməsi üçün Əliağada bir neçə il əvvəl aldığı depolama müəssisəsinə 300 milyon dollarlıq əlavə sərmayə yatıraraq onun tutumunu artırıb.</p> <p>Zavodun ümumi neft emalı gücü 10 milyon tondur və müəssisənin əsas xammal tədarükçüsü kimi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti - SOCAR çıxış edir. "Petkim" in xam maddə ilə tələbatının, demək olar ki, hamısını "Star" zavodu təmin edəcək. "Star" Neft Emalı Zavodunda hər il 10 milyon ton xam neft emal ediləcək. Zavodda ildə 1,6 milyon ton nafta, 1,6 milyon ton təyyarə yanacağı, 4,8 milyon ton azkükürlü dizəl yanacağı, 700 min ton neft koksu, 420 min ton qarışıq ksilen və 160 min ton kükürd istehsal olunacaq. 5 milyon ton dizəl yanacağı istehsal etmək imkanına malik bu zavod Türkiyənin idxalının 40 faizə düşməsinə səbəb olacaq. Həmçinin, mayeləşdirilmiş qazın idxal səviyyəsi də 70 faizə enəcək. Zavod ildə 1,6 milyon ton təyyarə yanacağı istehsal etməklə Türkiyənin tələbatını tam ödəyəcək. "Star" neftin qiymətindən asılı olaraq hər il 6-8 milyard dollarlıq ticarət həcmi formalaşdıracaq.</p> <p>"Star" Azərbaycana valyuta axınını təmin edəcək müəssisə olmaqla yanaşı, Türkiyənin dövlət büdcəsinə hər il 1,5 milyard dollarlıq töhfə verəcək. 2020-ci ilədək Azərbaycanın Türkiyə iqtisadiyyatına yatıracaq sərmayələrin həcmi 20 milyard dollara çatacaq ki, bunun da 15 milyard dolları SOCAR-ın payına düşəcək. Bütün bunlar Azərbaycanın Türkiyəyə böyük töhfəsi də hesab edilə bilər.</p> <p>Bu sırada ən böyük aktiv olan "Petkim" neft-kimya kompleksində istehsal</p>

S/ N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>olunan məhsullar hazırda Türkiyə bazarının təqribən 25 faizini əhatə edir. Azərbaycan tərəfinin həyata keçirməyi planlaşdırdığı yeni sərmayələr hesabına müəssisənin istehsal gücünü artırmaqla, bu kompleksin istehsalat ərazisində 10 milyon ton neft emalı gücünə malik olan "STAR" neft emalı zavodunun inşa edilərək, oktyabrın 19-da açılışı mərasimi həyata keçirilmişdir. "STAR" neft emalı zavodunun tikilməsində məqsəd, ilk növbədə, "Petkim"-in xam maddəsi olan naftaya və dinamik inkişafda olan Türkiyə bazarına idxal edilən digər bir sıra neft məhsullarına tələbatı ödəməkdir. "STAR" qardaş ölkədə özəl sektorda həyata keçirilən ilk emal zavodu layihəsidir.</p> <p>SOCAR-Turcas qrupunun Petkim yarımadasında reallaşdıracağı Emal-Neft kimyası-Enerji-Logistika inteqrasiyasının ən əhəmiyyətli halqası olan SOCAR-Turcas Egey Neft Emalı Zavodu Türkiyənin tarixində bu sahəyə yönəldiləcək ən böyük özəl sektor yatırımı olacaq.</p> <p>19 oktyabr 2018-ci il tarixində Türkiyənin İzmir şəhərində STAR neft emalı zavodunun açılışı olmuşdur. Açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iştirak etmişlər.</p> <p>Yuxarıda qeyd edilən məsələlərlə bağlı NQNK Layihəsi dayandırılmış və yeni Qaz Emalı Zavodu və Polimer Zavodunun inşası Layihəsi-"SOCAR GPS" ilə bağlı Çin tərəfi ilə memorandum imzalanmışdır. Layihənin əsas məqsədi təbii qazın tərkibində qaz-kimya istehsalı üçün yararlı olan qazın ağır fraksiyalarının (C₂+) ayrılması və yüksək əlavə dəyər yaradan qaz-kimya məhsullarının istehsalına yönəldilməsi, emal olunmuş yüksək keyfiyyətli təbii qazın daxili tələbatın ödənilməsinə yönəldilməsindən ibarətdir. Azərbaycan milli yanacaq və enerji kompleksinin, xüsusilə, neft-kimya və qaz-kimya sənayesinin geniş-miqyaslı inkişafına yönəlmiş enerji siyasətini müntəzəm olaraq tətbiq etməkdə davam edir. Bu sahədə əsas diqqət neft və təbii qazın daha təkmil və kompleks emalına, o cümlədən ixracda törəmə məhsulların payının artırılmasına yönəldilmişdir. Nəticədə, ölkə təkcə əsas enerji resursları, məsələn təbii qaz və xam neft bazarındakı payını əsaslı şəkildə genişləndirməyəcək, həmçinin bahalı neft-kimya və qaz-kimya məhsullarının daha gəlirli bazarlarda da öz yerini tutacaqdır. Bu məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan ən böyük layihələr SOCAR Polymer, o cümlədən yeni SOCAR</p>

S/ N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>GPC (qaz emalı və qaz-kimya zavodları kompleksi) layihəsidir.</p> <p>SOCAR Polymer 16 iyul 2013-cü il tarixində ölkənin kimya sənayesini gücləndirmək məqsədi ilə təsis edilmişdir. Şirkətin istehsalat obyektləri polipropilen (PP) və yüksək sıxlıqlı polietilen (YSPE) istehsal edəcək qurğulardan ibarətdir. İstehsal gücü 180 min ton olan Polipropilen zavodu Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının (SKSP) ərazisində 2018-ci il iyulun 18-də istismara verilmiş və polipropilen ixracına başlanılmışdır. 120 min ton illik istehsal gücünə malik olan YSPE zavodunun inşası üzrə ümumi irəliləyiş faizi isə 99,1 faiz təşkil edir. SKSP-də tam infrastruktur dəstəyi təmin olunur, vergilərdən əhəmiyyətli dərəcədə azad olmalar və icazələrin əldə edilməsi üçün vahid pəncərə metodu tətbiq edilir.</p> <p>SOCAR Polymer layihəsinin əsas məqsədi neft emalı əməliyyatlarının gedişində çıxarılan yanaşı qazdan gəlir götürmək və plastik materialların emalı ilə məşğul olan orta və kiçik müəssisələr üçün zəmin yaratmaqdır. SOCAR Polymer-in inşa etdiyi polipropilen və yüksək sıxlıqlı polietilen zavodu milli neft-kimya sənayesinin inkişafını sürətləndirməyə və bu sektor üçün plastik məhsullar istehsal edən ölkələrin sırasına daxil olmağa imkan verəcək.</p> <p>SOCAR Polymer layihəsi Azərbaycanın ana şirkətin zəmanəti olmadan maliyyələşdirilən və həyata keçirilən ilk layihəsidir. Bu layihənin həyata keçirilməsi Azərbaycan sənayesinin bir çox əhəmiyyətli sektorunda multiplikasiya effekti yaradaraq çoxsaylı yeni iş yerlərinin açılmasını təmin etmişdir.</p> <p>SOCAR Polymer layihəsinin strategiyası ixrac potensialının artırılmasını və idxalın əvəz edilməsini təmin edəcək rəqabətə davamlı məhsulların istehsalına yönəlmişdir. SOCAR Polymer-in istehsal edəcəyi yüksək sıxlıqlı polietilen yüksək təzyiqli qaz, kanalizasiya və su boruları da daxil olmaqla geniş çeşidli məhsulların istehsalında xammal kimi istifadə oluna bilər. Polipropilen məhsulu qablaşdırma materialları, tekstil, dəftərxana ləvazimatı, avtomobil hissələri, elektron və elektrik cihazları və başqa bu kimi sektorlarda geniş çeşidli istehlak mallarının və komplektləşdirmə hissələrinin istehsalında istifadə olunan əsas ilkin materialdır. "Ekoloji cəhətdən təmiz" plastik adlandırılan polipropilen qida məhsullarının qablaşdırılması və tibb sənayesinə aid bütün sahələrdə istifadə oluna bilər.</p>

S/N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
5. Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və institusional potensialın gücləndirilməsi				
5.1	Bazar iqtisadiyyatı şəraitində sağlam rəqabəti təmin edilməsi	Dövlət tənzimləməsinin təkmilləşdirilməsi	1. Səmərəli dövlət tənzimləməsi prinsipinin təmin edilməsi 2. Dövlət orqanlarında idarəçilik metod və mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi 3. Vətəndaş və təşkilatların xidmətlərdən sadə, asan və sərbəst istifadəsi üzrə kompleks tədbirlərin davam etdirilməsi 4. Dövlət resurslarının prioritet hesab olunan dövlət xidmətləri arasında bölgüsü, səmərəli və qənaətlə istifadə edilməsi 5. Elektron kanallar vasitəsilə ictimaiyyətə təqdim edilən dövlət	1.Səmərəli dövlət tənzimləməsi prinsipinin təmin edilməsi <ol style="list-style-type: none"> 1) “Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncam layihəsi hazırlanaraq və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Energetika Nazirliyinin 11.07.2018-ci il tarixli 01-14-329 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Müvafiq layihə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 09/2-245 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmişdir. 2) “Elektroenergetika haqqında” qanun layihəsi hazırlanaraq və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Energetika Nazirliyinin 2018-ci il 26 iyul tarixli 01-12-406 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. 3) Enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulma ilə əlaqədar layihələr hazırlanaraq Energetika Nazirliyinin 2018-ci il 24 yanvar tarixli 01-18-24 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. 4) “İstilik enerjisindən istifadə qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanaraq və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Energetika Nazirliyinin 31.07.2018-ci il tarixli 01-12-417 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə və 27.09.2018-ci il tarixli 01-14-511 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmişdir; 5) “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası” layihəsi hazırlanaraq Energetika Nazirliyinin 12.03.2018-ci il tarixli 01-12-92 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 iyul tarixli 204 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir; 2. Dövlət orqanlarında idarəçilik metod və mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi <p>2018-ci ilin yanvar ayında Nazirliyin bütün dövlət qulluqçuları üçün “Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi qaydalarına 1 nömrəli Əlavə”</p>

S/ N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
			<p>xidmətlərinin sayının artırılması</p> <p>6. Vətəndaşların dövlət tərəfindən yayımlanan məlumatlara çıxış imkanlarının artırılması</p> <p>7. Dövlət orqanlarında icra intizamı və nəzarət sisteminin gücləndirilməsi</p> <p>8. Dövlət sektorunda bir sıra xidmətlərin müvafiq sahə üzrə ixtisaslaşmış özəl müəssisələrə ötürülməsi</p> <p>9. Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsi və sosial təminatı sisteminin gücləndirilməsi</p>	<p>üzrə (tapşırıqların verilməsi) Formalar hazırlanıb imzalanmışdır. 2018-ci ilin dekabr ayında qanuna müvafiq olaraq Nazirliyin aparatında çalışan dövlət qulluqçularının qiymətləndirilməsi işləri aparılmışdır. Mütəmadi olaraq vakant vəzifələri müsabiqəyə çıxarılması üçün Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinə təqdim edir. 2018-ci il ərzində “Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 28-ci və 29-cu maddələrinə əsasən Energetika Nazirliyinin aparatının struktur bölmələri üzrə vakant olan 11 vəzifə daxili müsahibəyə, 15 vəzifə müsabiqə və 14 vəzifə ümumi müsahibə elan edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinə təqdim edilmişdir. Nazirliyin müddətli əmək müqaviləsi ilə işləyən 2 nəfər işçisi “Dövlət qulluğu haqqında” Qanununun 29.3 maddəsinin birinci və üçüncü hissəsinə əsasən (ümumi müsahibə) daimi dövlət qulluğuna qəbul edilib.</p> <p>Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin təşkil etdiyi trening və təlimlərdə Nazirliyin 4 nəfər əməkdaşı iştirak etmişdir. Bundan əlavə 41 nəfər əməkdaş xaricdə və Respublikada təşkil olunmuş müxtəlif seminar və təlimlərdə iştirak etmişdir. (9 nəfər –xaricdə, 32- respublika daxil).</p> <p>2018-ci il ərzində 98 müraciət daxil olmuşdur və bütün ərizələrə müvafiq cavablar verilmişdir. Vətəndaşlar tərəfindən müxtəlif məsələlərlə əlaqədar Nazirliyin elektron poçtuna ərizələr daxil olur və bu ərizələrə elektron poçtla cavab verilir.</p> <p>Kadr hazırlığı, elmi-texniki əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi və digər məsələləri müzakirə etmək məqsədilə İnsan resursları və dövlət qulluğu şöbəsi Bakı Ali Neft Məktəbi və Neft və Sənaye Universitetində görüş keçirmiş və bununla bağlı Anlaşma Memorandumunun imzalanması üçün ilkin razılıq əldə edilmişdir. 2018-ci il 27 dekabr tarixində DİM-lə birgə Nazirlik əməkdaşları üçün “Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları” və “Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları”na həsr olunmuş növbəti treninqlər keçirilmişdir. Bundan əlavə DİM-mərkəzinin təşkil etdiyi “Vahid pəncərə sistemi əsasında vətəndaşlara əlçatan, şəffaf və səmərəli dövlət xidmətlərinin göstərilməsi” mövzusunda və “Azərbaycan dövlət qulluğu sistemində islahatların davam etdirilməsinə dəstək” Layihəsi çərçivəsində seminarlarda Nazirlik əməkdaşlarının iştirakı təmin edilmişdir.</p> <p>3. Vətəndaş və təşkilatların xidmətlərdən sadə, asan və sərbəst istifadəsi üzrə kompleks tədbirlərin davam etdirilməsi</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Energetika Nazirliyinin Elektron xidmətlər (www.e-xidmet.minenergy.gov.az) portalı yenidən işlənib hazırlanmışdır və istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa Nazirliyin yeni internet səhifəsi işlənib hazırlanmışdır və istifadəyə verilmişdir. Yeni internet səhifəyə “Sual-Cavab” , “Video-qəbul” bölmələri əlavə edilib və eyni zamanda Energetika Nazirliyinin hazırda fəaliyyətdə olduğu rəsmi internet səhifəsində olan digər bölmələr istifadəçi rahatlığına uyğun yenidən hazırlanıb və dizayn olunmuşdur. Nazirliyin yeni saytının ingilis dili versiyası da fəaliyyət göstərəcəkdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2012-ci il 17 oktyabr tarixli 235 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektron xidmət növlərinin Siyahısı”nın 8.3 (“İxrac nəzarətinə düşən və Energetika Nazirliyinin səlahiyyətinə aid olan malların (işlər, xidmətlər, əqli fəaliyyətin nəticələri) ixracı, idxalı, təkrar ixracı, təkrar idxalı və tranziti üçün icazənin verilməsi məqsədi ilə müraciətin və sənədlərin qəbulu”), 8.4 (“Qazın istehsalına və təbii qazın emalına, neft və neft məhsullarının emalına icazənin verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”), 8.5 (“İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üçün podratçılara və subpodratçılara xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında şəhadətnamə verilməsi məqsədi ilə müraciətin və sənədlərin qəbulu”) və 8.7 (“Sənaye qaz qurğusunun istismarına icazə verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”) bəndlərində nəzərdə tutulan Energetika Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən elektron xidmətlər tam elektronlaşdırılıb və bu xidmətlər nazirliyin Elektron xidmətlər portalında yerləşdirilmişdir, həmin siyahının 8.8-ci və 8.9-cu bəndlərində qeyd olunan “Qaz istismarı qaydalarının pozulmasına görə cərimələrin internet vasitəsilə ödənilməsi” və “Enerji istismarı qaydalarının pozulmasına görə cərimələrin internet vasitəsilə ödənilməsi” xidmətlərindən istifadə etməklə tətbiq edilən cərimələrin ödənilməsi üçün www.asanpay.az portalına müvafiq keçidlər verilmişdir.</p> <p>1) Enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulma ilə əlaqədar layihələr hazırlanaraq Energetika Nazirliyinin 2018-ci il 24 yanvar tarixli 01-18-24 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmiş və həmin layihələr əsasında aşağıdakı normativ hüquqi aktlar qəbul edilmişdir:</p> <p>1.1. “Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər</p>

S/N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 fevral 1857 nömrəli Fərmanı;</p> <p>1.2. “Tikinti obyektlərinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulmasına görə qoşulma haqqı məbləği”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 27 aprel tarixli 180 nömrəli qərarı;</p> <p>1.3. “Məişət abonentlərinin mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması (mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 24 iyul tarixli 326 nömrəli qərarı;</p> <p>1.4. “Məişət abonentlərinin mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulmasına görə qoşulma haqqının məbləği”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 24 iyul tarixli 327 nömrəli qərarı;</p> <p>2) “İstilik enerjisindən istifadə qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanaraq və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Energetika Nazirliyinin 31.07.2018-ci il tarixli 01-12-417 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə və 27.09.2018-ci il tarixli 01-14-511 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmişdir;</p> <p>3) “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası” layihəsi hazırlanaraq Energetika Nazirliyinin 12.03.2018-ci il tarixli 01-12-92 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 iyul tarixli 204 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir.</p> <p>5.Elektron kanallar vasitəsilə ictimaiyyətə təqdim edilən dövlət xidmətlərinin sayının artırılması</p> <p>“Lisənziya və icazələr haqqında” Qanunun 3 nömrəli əlavəsində Energetika Nazirliyi tərəfindən verilən 11 icazə Dövlət xidmətləri ilə bağlı vahid məlumat (www.dxr.az) portalına əlavə edilmişdir. Ümumilikdə Nazirlik tərəfindən göstərilən bütün xidmətlər (17 xidmət) Dövlət xidmətləri ilə bağlı vahid məlumat portalında öz əksini tapmışdır və eyni zamanda elektronlaşdırılmış “İxrac nəzarətinə düşən və Energetika</p>

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
				<p>Nazirliyinin səlahiyyətinə aid olan malların (işlər, xidmətlər, əqli fəaliyyətin nəticələri) ixracı, idxalı, təkrar ixracı, təkrar idxalı və tranziti üçün xüsusi icazənin verilməsi”, “Qazın istehsalına və təbii qazın emalına icazə”, “Sənaye qaz qurğusunun istismarına icazə”, “Neft və neft məhsullarının emalına icazə”, “İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üçün podratçılara və subpodratçılara xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında şəhadətnamənin verilməsi” icazə növlərinə keçid linkləri verilmişdir.</p> <p>6.Vətəndaşların dövlət tərəfindən yayımlanan məlumatlara çıxış imkanlarının artırılması</p> <p>Energetika Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində nazirliyin fəaliyyətinə dair hesabatlar öz əksini tapmışdır və bu məlumatlar mütəmadi olaraq yenilənir. Nazirliyin rəsmi internet saytında yerləşdirilən xəbərlər Nazirliyin facebook və twitter sosial şəbəkələrində olan sahifələrində də yayımlanır. Eyni zamanda Nazirliyin rəsmi internet sahifəsində “Xidmətlər” bölməsi yaradılmışdır ki, bu bölmədə elektron xidmətlərə, dövlət xidmətlərinə keçid linki verilmişdir. Əlavə olaraq “Xidmətlər” bölməsində “Əhali abonentinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması” və “Qeyri-əhali abonentinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması” qaydaları haqqında məlumat və xidmətlərə keçid verilmişdir. Bundan başqa Nazirliyin rəsmi internet sahifəsində vətəndaşlar üçün “Qaynar xətt” bölməsi yaradılıb və bu bölmə vasitəsi ilə vətəndaş nazirliyə ərizə, şikayət, təklif və sorğularını göndərə bilər. Eyni zamanda, nazirliyin rəsmi internet sahifəsində vətəndaşlar üçün nazirliyin “974” Çağrı Mərkəzi və “Qaynar xətt” xidmətinin bannerləri əlavə edilmişdir.</p>
		Prioritet inkişaf məqsədlərinin müəyyən edilməsi	<p>1. Dövlət qurum və müəssisələrinin fəaliyyət sahələri üzrə prioritet inkişaf məqsədlərinin müəyyən edilməsi</p> <p>2. Prioritet inkişaf məqsədlərinin qəbul edilmiş müvafiq</p>	<p>1.Dövlət qurum və müəssisələrinin fəaliyyət sahələri üzrə prioritet inkişaf məqsədlərinin müəyyən edilməsi</p> <p>Müasir dünya təcrübəsi nəzərə alınmaqla enerji resurslarından səmərəli istifadənin və ölkənin enerji təhlükəsizliyinin dayanıqlılığının təmin edilməsi məqsədi ilə “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasında göstərilən prinsiplər əsas tutularaq “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və son tələbatçıların enerji effektivliyi üzrə Dövlət Proqramı (2015-2020-ci illər)”nin layihəsi və müvafiq Qanun layihəsi hazırlanmışdır.</p> <p>Proqramın iki əsas istiqamətdə reallaşdırılması nəzərdə tutulur:</p> <p>1. İlk enerji resurslarından səmərəli istifadə - Bu istiqamətə neft məhsullarının,</p>

S/N	Məqsəd	Alt-məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
			dövlət proqramlarına uyğunlaşdırılması 3. Hər bir dövlət qurum və müəssisəsi tərəfindən strateji plan hazırlayaraq həyata keçirməsi	təbii qazın, elektrik enerjisinin istehsalı, ötürülməsi, paylaşdırılması, bərpa olunan enerji mənbələrinin cəlb edilməsi və sair aid olunur. 2. Son tələbatçıların enerji effektivliyi - Son tələbatın əsas qruplarına kommunal-məişət xidmətləri, nəqliyyat, sənaye və sair aid edilir. Dövlət proqramının layihəsinin ilkin variantı Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. 3. Hər bir dövlət qurumu və müəssisə tərəfindən strateji planın hazırlanaraq həyata keçirilməsi. Dövlət qurumları tərəfindən strateji planların hazırlanması tapşırığına müvafiq Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin Strateji Planı hazırlanmış və 5 dekabr 2014-cü il tarixli 39 sayılı əmri ilə təsdiq edilmişdir. 2015-2020-ci illəri əhatə edən Tədbirlər Planına uyğun olaraq işlər davam etdirilir.
6. Ətraf mühitin qorunması və ekologiya məsələləri				
8.1	Ətraf mühitin qorunması	Ekologiya sahəsində ümumiləşdirilmiş hədəflər	1. Biomüxtəlifliyin qorunması 2. Yanacaq-enerji kompleksinin ətraf mühitə mənfi təsirinin neytrallaşdırılması 3. Dənizin və onun akvatoriyasının çirklənməsinin aradan qaldırılması və qorunması 4. Yaşıl ərazilərin bərpası və mövcud resursların səmərəli mühafizəsi 5. Azərbaycanda orta	2.Yanacaq-enerji kompleksinin ətraf mühitə mənfi təsirinin neytrallaşdırılması Avropa İttifaqının İqlim və Enerji üzrə Merlər Razılaşması təşəbbüsünün ölkəmizdə genişləndirilməsi məqsədilə Avropa İttifaqının nümayəndə heyəti 16 may tarixində görüş keçirilmiş və əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı məktub ünvanlanmışdır. 03 iyul tarixində Energetika Nazirliyinin və Avropa İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə "Merlərin Razılaşması Təşəbbüsü- Öhdəlikdən İcraya Doğru" mövzusunda bələdiyyələrin iştirakı ilə seminar keçirilmişdir. Seminarda çıxış edilmiş və müzakirələrdə iştirak edilmişdir. Energetika Nazirliyinin Milli Əlaqələndirici qismində çıxış etməsi üçün Avropa Komissiyasına müraciət etməsinə razılıq verilməsi məqsədi ilə Nazirlər Kabinetinə müraciət ünvanlanmışdır. Nazirlər Kabinetində bu məsələ üzrə aparılan müzakirədə iştirak edilmiş, NK tərəfindən tələb edilən məlumatların toplanılması istiqamətində işlər aparılmışdır. Nazirlər Kabinetinə müraciət edilmiş və müraciətə müsbət cavab verilmişdir. Energetika Nazirliyi tərəfindən avqust ayında Merlər Razılaşmasının Milli Əlaqələndiricinin Bəyannaməsini imzalanaraq Avropa Komissiyasına təqdim edilmişdir.

S/ N	Məqsəd	Alt- məqsəd/Hədəf	Alt-məqsəd üzrə fəaliyyət istiqamətləri	Fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər
1.	2.	3.	4.	5.
			hesabla bir vahid ÜDM istehsalı üçün istifadə edilən enerjinin və emissiya olunan karbon dioksidin miqdarının iqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ölkələri üzrə göstəriciyə yaxınlaşdırılması	<p>Avropa Komissiyasının Merlər Razılaşmasının Ofisindən 24 sentyabrda daxil olmuş məlumatda Energetika Nazirliyinin Milli Əlaqələndirici kimi qeydiyyatda alındığı və bəyənname ilə müəyyənləşdirilmiş səlahiyyətlərindən istifadə edə biləcəyi bildirilmişdir.</p> <p>Energetika Nazirliyinin 86 nömrəli 08 noyabr 2018-ci il tarixli əmri ilə “Avropa İttifaqının İqlim və Enerji üzrə Merlər Razılaşmasının Milli Əlaqələndiricisinin 2019-cu il üzrə İş Planı” təsdiq edilmişdir.</p> <p>Hal-hazırda iş planının icrası, bələdiyyələrin prosesə cəlbə, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının və donorların araşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir.</p> <p>Azərbaycanın energetika sektorundan atılan istilik effekti yaradan qaz emissiyaları haqqında, Energetika Nazirliyi tərəfindən Nəzərdə Tutulan Milli Səviyyədə Müəyyən edilmiş Töhfələrə əsasən öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin mövcud vəziyyəti, son iki ildə sözü gedən öhdəliklərin yerinə yetirilməsi istiqamətində görülmüş işlər və 2030-cu ilə qədər planlaşdırılan tədbirlər haqqında məlumat hazırlanmışdır.</p> <p>Energetika sektorunda ətraf mühitə təsirin azaldılması məqsədi ilə həyata keçirilən tədbirlərin əlaqələndirilməsi, məlumatların toplanması və təqdim edilməsi təmin edilmişdir.</p> <p>2018-ci ilin 4 aprel tarixində, Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin və İqtisadi İnkişaf və Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏİT) birgə təşkilatçılığı ilə “Azərbaycanda yaşıl investisiyaların və maliyyələşmənin miqyasının genişləndirilməsi” adlı beynəlxalq seminar keçirilmişdir. Seminarda, ölkədə yaşıl, aşağı karbon emissiyasına malik və enerji səmərəliliyinə əsaslanan özəl investisiyaların səfərbər olunması üçün müxtəlif tərəflərin bu sahədə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunmuşdur. Bununla yanaşı, ölkədə yaşıl maliyyələşmənin miqyasının genişləndirilməsinə töhfə verə biləcək təşəbbüslərin, siyasi dəyişikliklərin və maliyyə alətlərinin vəziyyəti təhlil olunmuş, enerji səmərəliliyinə və aşağı karbon emissiyasına əsaslanan inkişafı dəstəkləmək məqsədilə yaşıl investisiyaları sürətləndirmək və genişləndirmək üçün, siyasi islahatlarla maliyyə mexanizmlərinin daha yaxşı uyğunlaşdırılması ilə bağlı əsas problemlər və yollar müəyyən olunmuşdur.</p>